

Únor 2024

umelěcké terapie

č.7

arte
terapie

drama
terapie

muziko
terapie

tanečně-
pohybová
terapie

www.maut.cz

VEŘEJNÉ HLASOVÁNÍ O TITULNÍ OBÁLKU ČASOPISU

Moc děkujeme všem, kteří se zúčastnili hlasování. Děkujeme i všem umělcům za jejich vstřícně poskytnutá díla. Autorem vítězného obrazu na titulní stránce časopisu je Žaneta Kremsa. Moc GRATULUJEME!

Vítězné umístění prvních tří návrhů na titulní obálku
„Časopisu Umělecké terapie“

1. místo: Žaneta Kremsa - Animal gathering (2022) / Celkem 709 bodů
2. místo: Lenka Kindelmannová - Ženská síla / Celkem 313 bodů
3. místo: Martina Zíková - Hojnost (2023) / Celkem 138 bodů

OBSAH

4	ÚVODNÍK
Marie Beníčková
Tomáš Beníček	40	ARTETERAPIE
s klienty s poruchou
autistického spektra
6	ROZHOVOR K 15. VÝROČÍ
Marie Beníčková	48	SUMMIT -
Autentický pohyb-
Cesta k sebe
14	CHRONOLOGIE
15. let akademie	54	PROJEKT -
Pohybem ke zdraví
28	ROZHOVOR
29 Eva Hegarová
31 Petr Exler
33 Olga Měsíková
38 Martina Kulášová	60	KOMENTÁŘ -
Legislativní proces
v uměleckých terapiích –
aktuální situace

ÚVODNÍK / MARIE BENÍČKOVÁ

Milí čtenáři,

otevíráte nové číslo časopisu Umělecké terapie, které se tentokrát věnuje propojení vzdělávání v oblasti uměleckých terapií, činnosti asociace MAUT a zároveň pohledu na legislativní úskalí ukotvení profese. Doba pocovidová ukázala nové výzvy a možnosti v oblasti vzdělávání v umělecko – terapeutických oborech a upevnila dobré a stávající principy, které byly aplikovány i před covidem. Triádu – sebezkušenost, teorie a supervize. Současná doba, která není jednoduchou na zvládnutí dennodenního života, nutí každého z nás být pevný sám v sobě a nahlížet na nové podněty a výzvy s pokorou a připraveností, flexibilitou a pochopením vlastních možností i hranic a limitů. Právě sebezkušenostní výcvik, který je opřen o výbornou práci kvalitních lektorů, etickou rovinu práce umělecko – terapeutické intervence, může přinést to, co člověku pomůže i v jeho osobním životě zvládnout právě období, která nejsou zalita sluncem, ale patří mezi denodenní zkoušky. Posun, a i sebezkušenostní, se děje v diskomfortní zóně. Člověk je okolnostmi přinucen pracovat, rozhlížet se, být všímavý, správně vyhodnocovat a rozhodovat. A v takové výzvě současných let stojíme všichni. Pro mě se dělí svět na život před covidem a po covidu. Vnímám dané jako velký mezník, který při pohledu zpět nese symboliku nově otevřené kapitoly. S rokem 2024 přeji nám všem, aby i cesta v diskomfortu byla ošetřena komfortem možností a radostí z každého i malého úspěchu, z každého dne, kdy můžeme být tím, kým jsme ve zdraví, štěstí a lásce. A pokud něco v životě momentálně „drhne“, ať se nám všem daří dobře promazat, dodat správný lék na možnost plynutí v radosti a lásce.

Marie

ÚVODNÍK / TOMÁŠ BENÍČEK

Akademie Alternativa s.r.o. je především našich minimálně 15 let života. Na začátku bylo pevné a odhodlané úsilí, kdy jsme s manželkou minimálně dva roky neměli takřka žádné volno. Oba jsme pracovali na plné úvazky ve školství a k tomu jsme rozjížděli Akademii. Když jsi dnes vzpomenu na svůj pracovní týden v začátcích Akademie, tak to chtělo rozhodně hodně našich sil i velké nadšení. Dopoledne jsem dělal učitele 1. stupně na základní škole, odpoledne jsem učil na ZUŠ ve výtvarném a tanečním oboru, jednou týdně jsem jezdil na VOŠku učit arteterapii v rámci nepovinného předmětu a přes víkendy jsme vedli skupiny v Akademii. Manželka učila na VOŠce i na vysoké škole a k tomu si dala rovnou dvojitou ředitelku v Akademii i na ZUŠce, kterou doslova postavila v Moravském Berouně z popela. Prostě jsme se pro Akademii absolutně nadchli a dnes po 15 – ti letech vím, že to všechno mělo obrovský význam...

Celé to začalo jako taková velká mise, kdy jsme kvůli 1. studijní skupině, doslova přes prázdniny založili školu, dali jí název, logo a našli místo pro její výuku. Během letních prázdnin vznikla nová cesta jménem Akademie, která byla hned na svém začátku výzvou! Obraz je za 1000 slov. Proto vidím ohlédnutí především v našich fotografiích, kde je celých 15 let zachyceno za sebou v čase. Hledání fotografií v archívu, skládání jednotlivých fotek podle let, vzpomínání na mnohá setkání, místa a zásadní momenty školy...bylo příjemné si zavzpomínat. Jsem neskutečně vděčný, že se za ty roky povedlo tolik připravených absolventů, že vznikl tak skvělý a podporující lektorský tým...Jsem vděčný za každého nového kolegu, za každé přátelství... Akademie Alternativa s.r.o. je naše dítě. A to má dnes velkou a silnou rodinu. Za tuto rodinu, která se skládá ze studentů, absolventů, lektorů i nás dvou, jsem velmi vděčný. Děkuju všem, kteří nám na naší cestě byli a jsou oporou. Děkuju každému studentovi, který vstoupil do naší školy se zvědavým srdcem a ochotou se poctivě připravovat. Děkuju každému absolventovi, který hrdě nese svou „Alma mater“ před sebou a dělá nám čest v každodenním konání své praxe v tuzemsku i zahraničí. Děkuju každému lektorovi, který nám pomáhá držet myšlenku odbornosti a inovace v umělecko – terapeutickém světě.....“Akademie Alternativa = Na akademických základech, alternativním způsobem.“ Děkuju všem přátelům z řad lektorského týmu, že k nim můžeme vždy přistoupit s důvěrou a otevřeností. Děkuju své manželce – Marušce, že dokáže být pevná, a přesto mateřská a srdečná...že je dokonalou tváří naší školy v roli ředitelky. Děkuju naší dceři Marušce, že nám dala pevný bod na zemi a dala tomu všemu další smysl... Při ohlédnutí posledních 15 – ti let, bych našemu dítěti popřál další roky růstu a prosperity v radosti a spokojenosti. Věřím, že i další léta škola nadále krásně poroste a bude klientům poskytovat další připravené absolventy.

Tomáš

ROZHOVOR

15 LET VÝROČÍ

AKADEMIE ALTERNATIVA

“

MARIE BENÍČKOVÁ:

„Jsem spokojená s tím co je, ale troufám si prosit o víc.“

Zastává spoustu rolí a v každé z nich je naprosto autentická a přesvědčivá. Od ředitelky instituce, prezidentky MAUT přes lektorku a muzikoterapeutku až po roli matky, která je pro ni nadevše. Studenty vede k tomu, aby co nejlépe propojili terapeutické poslání s darem umění. Daří se jí to již 15 let.

Akademie má za sebou 15 let existence. Co se Ti vybaví, když se poohlédneš na těch 15 let?

Krásná cesta, obrovská úskalí, nádherná práce, šla bych do toho znovu.

Zmínila jsi úskalí. Přetrvávají nějaké i dnes?

Jsou záležitosti, které patří k tomu, že jako soukromá škola nestojíme ve státní sféře. To s sebou nese vždycky úskalí. Ale jsem hrdá na to, že i přes období covidu, které vůbec nebylo jednoduché na přežití, jsme stále tady, máme nové plány a rozšiřujeme se.

Co si ze setkání k výročí odnášíš?

Při setkání k 15. výročí jsem se potkala s úžasnou atmosférou nejenom stávajících studentů, kteří mají zájem a našli si čas, aby se s námi přišli potěšit, získat nové zkušenosti a rozšířit obzory, ale mám velkou radost i z absolventů, kteří přišli, a to je pro mne ta největší odměna. Když absolvent přijde a řekne, že škola mu dala do života hodně nebo mu změnila život. Osobní setkání s absolventy, kteří pracují v oboru, mají se čím pochlubit, ale zároveň mají v sobě velkou pokoru, to je pro mě jasný signál, že to všechno má smysl.

Počítala jsi s tím, že studium bude mít takový přesah do osobních životů?

To je jeden z principů školy. Kdyby jsme od začátku nešli do toho s tímto nastavením, tak bychom dnes nemohli říct to, že vidíme výsledky. Naše škola pracuje jinak, než většina škol. Unikátnost je v tom, že spojujeme dohromady jak sebezkušenostní výcvik, tak navazující teorii a supervizi. Propojení teoretických i praktických výstupů studentů je za tři roky studia na velmi vysoké úrovni.

Jak se Ti daří propojovat polohu ředitelky instituce, provozování školy a umělecko-terapeutickou polohu spojenou s hudbou a muzikoterapií?

Muzikantská poloha byla u mne od malička. Balancovala jsem mezi tím, jestli jít na gymnázium, nebo třeba na zdravotnickou školu, protože ta byla nejbliž k cíli opatrovat, provázet, pomáhat. Vyhrál jazykový gympl v rodném Táboře, ale dále jsem pokračovala na základní umělecké škole a pak přišel zlom při výběru vysoké školy. Přemýšlela jsem mezi hudbou a psychologií. Hudba byla pro mne jasná a touha předávat, tedy pedagogický rozměr, ten tam byl od začátku. Nakonec se vše spojilo v muzikoterapii. Měla jsem ojedinělou možnost a šanci spojit to, co si myslím, že teoreticko-praktická příprava může dobrého muzikanta udělat dobrým muzikoterapeutem. Být muzikant, mít zájem o přesahující disciplíny - psychologii, pedagogiku, sociální sféry a další. A v neposlední řadě všechny ty oblasti propojit. Když jsem si uvědomila, že tohle je moje cesta, bylo vše jasné.

Tvé začátky sahají do období, kdy muzikoterapie jenom startovala.

Já začínala v období, kdy se s muzikoterapií začínalo tiše a v tajnosti. Nebyla to viditelná záležitost. Měla jsem po revoluci šanci vycestovat a potkat se s muzikoterapií v zahraničí. Pak jsem začala učit na Základní umělecké škole. Právě tam jsem potkala holčičku, která nebyla schopná komuniko-

vat o svých pocitech. Nedokázala říct, proč přišla, proč chce hrát. Uvědomila jsem si, že to, co mne učili ve školách, nestačí. Nikdo mi neřekl, jak se přiblížit k dítěti, aby pedagogické vstupy byly přesné, jak mají být a kdy pedagoga v sobě utlumit a dát prostor něčemu jinému. Tehdy jsem ještě nevěděla, jak vše přesně uchopit. Ale našla jsem si cestu k holčičce a zjistila jsem, že výuka se dá dělat i jinak. To byl první krok. Objevila jsem se na prvním kurzu České hudební společnosti a věděla jsem, že to je ono. Tehdy se vše sepnulo a věděla jsem, že to je ten vyladěný střed. Vše do sebe zaklaplo a od té chvíle je muzikoterapie moje cesta.

Muzikoterapii jsi se od počátku věnovala nejen prakticky, ale i vědecky.

Přišla chvíle, kdy to nebylo jenom o muzikoterapii. Začala jsem si všimnout, že tu existují další umělecké terapie a má cesta se vyvíjela dál. Z malých kurzů a mé výuky na vysoké škole vyplynul i doktorát v té době unikátní. Můj školitel docent Bedřich Crha na Pedagogické fakultě v Brně mi tehdy řekl, že nebudu mít jednoduchou úlohu. Buď ukážu, že muzikoterapie funguje a otevřu jí cestu, anebo ukážu, že nefunguje a cestu zavřu. Ale i to by prý mělo smysl, aby někdo další nemusel jít slepou uličkou. Bylo

to jako kdyby na mě někdo hodil balvan a ten byl hodně těžký. Ale když jsem končila práci, pan docent řekl, že jsem to dokázala a muzikoterapii jsem cestu otevřela.

Jak tvoje cesta pokračovala dál?

Odstěhovala jsem se do Olomouce a přišlo množství nových věcí. Stále jsem měla úzký kontakt s vysokou školou, přednášela jsem, ředitelovala na Základní umělecké škole, vedla jsem svoje kurzy, ale jednoho dne lidi, kteří chodili na kurzy opakovaně, řekli, že chtějí víc než jenom muzikoterapii. A tak vznikla první studijní skupinka. Netušila jsem, že bych měla založit školu, ale oslovil nás jiný subjekt, aby jsme akreditovali kurzy. Podmínky pro zájemce se v té chvíli ale od dané instituce změnilly a já jsem to osobnostně nemohla akceptovat. Najednou jsem byla hozena do vody, odpovědná za lidi, kteří byli přihlášení někam jinam, a tak za krátký čas vznikla Akademie Alternativa.

Co bylo pro tebe při vzniku důležité?

Akademie vznikla na základě toho, že máme rovný přístup a rovnou páteř. Máme a budeme mít nároky, ale za vším co děláme, si stojíme. Nemůžu říct, že se setkáváme jenom s tím, že by v této oblasti byli lidé

a organizace, které vnímáme jako skutečně sloužící oboru. V tomto oboru je hodně nebezpečná moc. Jsou terapeuti, kteří se nenaučili pracovat s mocí. Bohužel, i to se v oboru děje, mrzí mě to, ale jediná cesta podle mě, je se vymezit a pevně stát. Narovnávat páteř v oboru muzikoterapie a i ostatních uměleckých terapií, mne provází dál ve spojitosti s MAU Tem, který se velmi snaží o to, aby bylo otevřené prostředí, aby umělci terapeuté měli kvalitní profesionální možnosti a podmínky pro svou práci.

Varuješ před tím i studenty?

Studentům říkám, když chcete vědět, kdo by mohl být dobrý terapeut, podívejte se do jeho života. Dobrý, opravdový a autentický terapeut nemůže být ten, který není autentický ve svém životě. Jsem přesvědčena, že právě tvrdý, často i bolavý sebezkušenostní výcvik, kdy jsou studentům nastavována zrcadla, v nichž se vidí, až nakonec zjistí, že jediní s kým bojují jsou oni sami, tak právě tento výcvik má obrovskou devízu, abychom se mohli potkat s absolventy, kteří jsou nejen špičkovými odborníky

ve svém oboru, ale jsou to lidé, se kterými rádi zajdeme na kafe, když se potkáme obejmeme se a vím, že se rádi vidíme. Jsme si navzájem nápomocní, jsme kolegové. Je to svět, který bych si představovala ve všech uměleckých terapiích a se všemi uměleckými terapeuty. Svět bez hádek, podrazů, bez nedodržování písemných dohod, bez právníků. Svět v Akademii a MAU-Tu je v tomto ohledu v pořádku. Je to svět, kam se ráda vracím já i moje duše.

Plánovala jsi někdy, že budeš vést vzdělávací instituci?

Neměla jsem ambici někdy něco vést. Vůbec by mě nenapadlo, že jednou budu v téhle pozici. Přinesl to život. Jednou mi starší kolegyně v Základní umělecké škole řekla, že její role je předávat hudební vzdělání žákům a když spočte žáky

za celý život, může to být hezké číslo. Ale řekla také, že můj úkol je jinde. Řekla, abych to znásobila tolika lidmi, které připravím, aby mohli pracovat dál. Tenhle dar, který jsem od kolegyně dostala, se mi velmi často promítal a objevoval ve chvíli, když jsem se dostala do jakékoliv vedoucí role. Uvědomila jsem si, že je to velká pravda a dar zároveň. Když z Akademie vyjdou výborní umělečtí terapeuti do praxe, tak při každé jednotlivé práci s klienty je někde můj stín.

Stát se absolventem Akademie ale není jen tak. Co je potřeba k zdárnému absolvování?

V prvním ročníku je potřeba zvládnout sám sebe v rámci sebezkušenosti. Jsou lidé, kteří přicházejí, chtějí na sobě pracovat, ale když se dotknou bolavého místa, vezmou obrazně řečeno, analgetikum. Ale bolest jenom potlačí, nevyléčí, co je potřeba vyléčit. Vést studenty k tomu, aby v životě dožráli do

žádoucí změny, která koresponduje s pocitem být šťastný, umět v životě prožívat radost, mít svůj život naplněný, to mne baví. Když spolu sedíme v kruhu a já cítím, že člověk je vyrovnaný, šťastný, že umí pracovat s výzvami a překážkami, které se objevují, tak to je absolvent. Ochoten pracovat a připustit si, že devíza je být autentický. V Akademii poskytujeme možnosti a podmínky k tomu, aby každý student mohl na sobě pracovat individuálně i ve skupině. V druhém ročníku přidáme teorii, a ne lehkou, kterou ale každý potřebuje pro bezpečnou terapeutickou práci. To je další oblast, kterou je potřeba zvládnout. Tam dobíhá sebezkušenost a propojuje se s teorií. Pak přijde absolventská práce s výzkumem, praxí a je potřeba obhájit si svou práci, mít dostatečnou sebereflexi, být schopen vysvětlit, co právě dělám, mít v terapeutickém procesu zpětnovazebnost. Když student třetího ročníku tímhle projde a potká se se supervizí, tak najednou je tu okamžik, kdy buď se všechno spojí a zaklapne, což je vidět na absolventských zkouškách, anebo něco ještě trošičku drhne. Proto dáváme prostor a čas nedělat školu jenom tři roky. Je možnost opakovat zkoušky nebo celý ročník. Každý student má své tempo, své možnosti a někdy potřebují věci dožrát do určitého bodu. Respek-

tování tempa osobnostního růstu je pro naše studenty velkou devízou.

Pokaždé je ale jistý počet studentů, kteří se cestou odpojí a studium předčasně ukončí.

Je to relativně krátký čas. Lidé už musí přijít určitým způsobem připraveni a mít nějaký startovací know-how proto, abychom mohli pracovat. Když je připravená úrodná půda, troufám si říct, že vzklíčí úrodná semínka. Z naší strany přijde péče a pak jde o semínko, jestli má chuť se drát, chuť jít nahoru a dostatek sil, aby vůbec vzklíčilo. A když první klíček prorazí zem, jestli je připraveno kvést a přinést plod. To je analogie s tím, jak se to děje ve škole. My připravíme úrodnou půdu, dáme péči, ale když semínko nedá první klíček, nemá v sobě vůli, nepřizpůsobí se běhu života, tak s tím neuděláme vůbec nic.

Někteří studenti studují i další obor. Počítala jsi s touto volbou?

Když jsme zakládali školu, tak jsem s tím vůbec nepočítala. Když se tenhle moment začal objevovat, uvědomila jsem si, že úspěšný absolvent je připraven jít okamžitě do terapeutického procesu. Je vybaven osobnostně, teoreticky, prakticky, z hlediska supervize. Dali jsme

maximum, co jsme mohli a všechno je pak už na něm. U každého studenta je ale jisté ochranné období, které poskytujeme, řekněme dva roky. Jsme pořád nějakou dobu propojení a po čase se nám stává, že se studenti vrací a chtějí studovat opět - jiný obor. Potkávají se s jiným typem umělecké terapie a procházejí obdobnou sebezkušeností, ale už znají principy, možnosti, mohou se dívat na věci jinak, vědí, na co se zaměřit při studiu literatury. Třetí ročník pro ně probíhá snadněji. Vědí, jak si rozvrhnou síly. Ze školy pak vycházejí lidé, kteří jsou si naprosto jistí. Jsou to studenti, kteří se po určité praxi i mohou objevit v řadách lektorů. Dokážou studentům poradit, podržet je, když to chtějí vzdát, dovedou říct, co neradno podcenit a to je velmi cenné. Zároveň absolventi mají shodnou linii vnímání uměleckých terapií, jakou má škola, a to je velmi důležitý základ. Do týmu vybíráme lidi velmi pečlivě. Je potřeba, abychom si sedli nejenom odborně, ale i lidsky. Těší mě, a vnímají to i studenti, že lektorský tým je jeden organismus. Úkolem lídra není jenom vést a být boss, ale umět rozdělit práci tak, aby co nejlépe vyhovovala každému lektorovi. Rozdělení rolí a úzká spolupráce vedení s lektory je pak velmi příjemnou záležitostí. Dovedeme si do očí říct hluboké věci.

Zájem o umělecké terapie pořád roste. Projevuje se to na počtu zájemců o studium?

Když shrnu těch patnáct let, tak počet zájemců o umělecké terapie a oblasti práce na sebe rozvoji se obecně zvyšuje. Musím ale neskromně říct, že od začátku našeho působení jsme měli zájemců nad možnosti a nad ochotu přijmout všechny. Výběr je a vždy byl velmi striktní a neustále se snažíme kontrolovat a balancovat mezi možnostmi narůstání počtu studentů, kterým můžeme poskytnout výuku s udržení kvality a dostatečného zázemí. Ve chvíli, kdy vnímáme potřebu rozšíření nabídky oborů, musí s tím jít ruku v ruce lidé, kteří s námi rezonují ve společné myšlence a také prostory a čas, který tomu můžeme věnovat. Takže jsme velice opatrní v tom, kdy a jak pracovat s kapacitou a počtem možných studentů přijatých do dalších ročníků. Zároveň o tom rozhoduje i jaký typ zájemců se hlásí. Jestli ti, u kterých už zpočátku vidíme, že by se dále rozvíjeli spíše sebezkušenostně než terapeuticky. Nejde nám o to nabrat studenta do prvního ročníku a pak se s ním loučit nebo ho dovést do třetího ročníku a pak mu říct, že nemůže být úspěšným absolventem. Proto vše začíná striktním výběrem potenciálních studentů u přijímacích řízení.

Co je pro tebe to NĚCO v uměleckých terapiích, co funguje i beze slov?

Umění se umí dotknout duše. A věci se dějí. Když se něco daří, řekneme, že to je umění. Pod slovem umění vnímám něco, co není jen tak a co nás umí nesmírně obohatit. Pro lidstvo je to dar. A ten dar člověk buď zavnímá, anebo ho v životě mine. To je síla umění a s tím spojené možnosti. Druhou rovinou jsou lidé, kteří pracují s hudbou, s výtvarnem, a přesto tam ty vzácné přesahy nejsou. Je to o tom, jaký je kdo člověk a jaký je terapeut. Jak dovede v sobě spojit službu a poslání s darem umění. Funguje to tehdy, když terapie vede do života.

Daří se ti skloubit práci s osobním životem?

Spojit tak náročnou práci s osobním životem je výzva. Ale vnímám dvě linie, které jsou pro mě důležité. Je to můj manžel Tomáš, který se mnou tohle břemeno statečně táhne a já ho táhnu s ním. To znamená, že se průběžně objevujeme v různých rolích. Přepínáme v pracovních i osobních rolích a to je náročné, ale dovedeme se pochopit, protože zažíváme obdobné věci. Ve vedení školy máme role rozděleny, ale konzultujeme spolu. Jsme nejlepšími partáky i u terapeutické práce. To je pro mě obrovské plus.

Druhou důležitou linií je naše dcera Maruška. Pro ni se snažím být výbornou mámou. Role matky je pro mne motorem naprosto pro všechno.

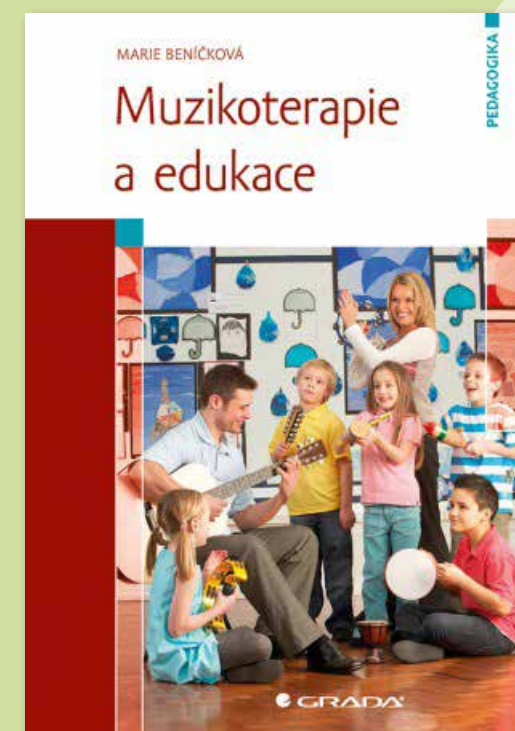
Je dcera taky propojená s uměním?

Muzikantské geny se prolnuly. Když byla v první třídě, přišla s přáním hrát na nástroj, do kterého se bouchá paličkami a má to pedál. To byla velká hádanka a já jsem byla chvíli bezradná, co má na mysli. Pak mi mailem přišel odkaz na cimbálku a vše bylo jasno. Tak nám do života vstoupil cimbál. Je pravda, že jsem u sebe hodně refletovala, jestli hudebním směřováním do jisté míry nenaplňuje mé ambice, tak jsem ji i malinko brzdila. Ale dneska, když je jí 12 let, tak i podle reakcí pana učitele a paní profesorky, se kterou spolupracuje v rámci přípravy na konzervatoř, se ukazuje, že cimbál je její nástroj, a že si vybrala dobře. Jsem ráda, že jsem jí dala prostor najít si výběrem nástroje svou cestu.

S Akademií jsi ušla veliký kus cesty. Co by sis přála do dalších let?

Když to shrnu do jedné věty, tak zdraví, štěstí a boží požehnání. Když to rozvinu, potěšila by mne větší podpora státu v systémové rovině. Na druhé straně, máme už nějakou zkušenost za sebou, tak se

pracuje lépe. Děkuji za to, jak to je a když bude ještě lépe, budu vděčná taky. Jinými slovy, jsem spokojená s tím co je, ale troufám si prosit o víc. Nejenom pro sebe, školu, asociaci, studenty, kolegy, ale zejména pro klienty, pacienty se kterými naši absolventi pracují nebo pracovat budou.

*15. let
výročí*

AKADEMIE

ALTERNATIVA

CHRONOLOGIE

2007

Akademie Alternativa s.r.o. se rekrutovala ze společnosti Akademie Alternativa o.s., která vznikla v roce 2007 na základech České hudební společnosti – Společnosti pro hudební terapii (ČHS – SPHT). Navázala na dlouholetou, významnou a ojedinělou činnost České hudební společnosti, která jako Společnost pro hudební výchovu pracovala již od roku 1934 a jako Česká hudební společnost od roku 1973. Významnou osobností ČHS je paní Míla Smetáčková, která s touto institucí sepjala velkou část svého života. Předsedou Společnosti pro hudební terapii České hudební společnosti byl řadu let muzikoterapeut Josef Krček, po němž přebrala vedení doktorka Marie Beníčková (tehdy Břicháčková). Protože činnost osvětovou i vzdělávací se dařilo postupně rozšiřovat o další umělecké terapie, vznikla na pevných základech svých předchůdců Akademie Alternativa, která ke vzdělávání zaměřeném na muzikoterapii přidala i arteterapii, dramaterapii a tanečně – pohybovou terapii.

„Žlutá vila“ – první výukový prostor Akademie Alternativa s.r.o. Zde probíhala výuka oboru Umělecké terapie – specializace arteterapie a muzikoterapie. Obor Muzikoterapie probíhal v Českých Budějovicích. Následně se Akademie Alternativa s.r.o. kompletně přesunula do Moravského Berouna (33 km od Olomouce), kde v letech 2007 – 2010 byla součástí kulturního zázemí města Moravský Beroun a Olomouckého kraje.

2009

První „Absolventi 2009“ tříletých oborů: Muzikoterapie a Umělecké terapie.

Od roku 2009 se otevírají čisté specializační obory uměleckých terapií / Studijní obor: arteterapie a muzikoterapie.

Spolupráce s MAUT – Mezinárodní asociace uměleckých terapií. Každý absolvent školy se stává doživotním bezplatným členem. MAUT – Mezinárodní asociace uměleckých terapií z.s. je konfederací, která sdružuje asociace, pracoviště, odborníky, studenty a zájemce o umělecké terapie (arteterapie, muzikoterapie, dramaterapie a tanečně – pohybová terapie) na mezinárodním poli. Konfederace vznikla na základě jednání odborníků u „kulatého stolu“ v roce 2009, kde zazněla společná myšlenka podpory vzájemného a vstřícného dialogu mezi uměleckými terapeuty. www.maut.cz Člen mezinárodních evropských i světových profesních konfederací.

2010

Druhé výukové místo – Hanácký dvůr s pronajatými výukovými prostory. Součástí prostor byla restaurace i ubytování. Škola ale postrádala své vlastní zázemí. Proto se po roce opět škola stěhuje.

2011

Třetí výukové místo – nové pronajaté prostory v budově nedaleko Dolního náměstí. V této budově získala škola své zázemí v podobě pronajatých dvou učeben s kuchyňkou v období let 2011 - 2018. Počet studentů začíná silně narůstat.

Společně s MAUTem se pořádá 1. ročník mezinárodní konference uměleckých terapií „Ars Therapeutica 2011“ v Brně v Lužánkách.

2007

2012

Otevření oboru: Dramaterapie. Tento obor měl své „Absolventy 2014, 2018. Aktuálně se opět otevřel nový běh v roce 2023. Věříme, že tento nový silný ročník opět ponese svůj dramaterapeutický prapor hrdě

Divadlo Terapie vzniklo neočekávaně a spontánně v Olomouci dne 4.3.2012 přímo z řad studentů Akademie Alternativa - oboru Dramaterapie pod vedením Mgr. Josefa Zajíčka, který již před mnoha lety také založil Improvizační divadlo Útulek v Brně.

Společně s MAUTem se pořádá 2. ročník mezinárodní konference uměleckých terapií „Ars Therapeutica 2012“, kde je hostem i prof. Niek Ghekiere (Belgie).

2013

Příchod velké pomoci v oboru: Tanečně – pohybová terapie / prof. Niek Ghekiere (Belgie)
Pod jeho vedením se otevírá obor: tanečně – pohybová terapie.

Společně s MAUTem a CARITAS – VOŠ sociální Olomouc se pořádá 1. ročník Mezinárodního sympózia „Den uměleckých terapií 2013“ Součástí Mezinárodního sympózia byly přednášky, workshopy a tvořivé dílny i různá umělecká vystoupení. Toto sympozium si vzalo za cíl obeznámit a prohloubit povědomí české veřejnosti o uměleckých terapiích a možnostech jejich působení, podporu a navázání vzájemné spolupráce mezi terapeuty a vytvoření prostoru nejen pro prezentaci klientů se zdravotním postižením.

Sama doma na ČT 1 (5.4.2013 - 31:47) s ředitelkou Akademie Alternativa s.r.o. a předsedkyní MAUT

[Odkaz zde](#)

Sérii mediálních vystoupení je možné shlédnout zde:

<https://www.mb-muzikoterapie.cz/media/>

(po kliknutí pravým tlačítkem otevřete odkaz v novém okně.)

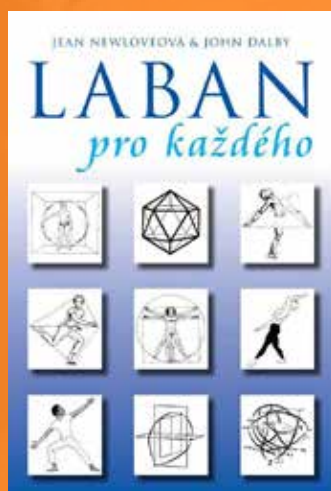
2014

Společně s MAUTem a CARITAS – VOŠ sociální Olomouc se pořádá 2. ročník Mezinárodního sympózia „Den uměleckých terapií 2013“. Akce se pořádá přímo v prostorách školy CARITAS.

2015

Společně s MAUTem se pořádá 3. ročník mezinárodní konference uměleckých terapií „Ars Therapeutica 2015“ v Olomouci. V závěru včera se objevila místní cimbálka „Frgál“

2017

Otvírají se krátké kurzy a akce pro veřejnost: Uvolnění stresu skrze tělo a pohyb (Doc. PaedDr. Marie Blahutková, Ph.D), Kurz výroby kantely s úvodem do muzikoterapeutické práce

Společně s MAUTem se pořádá „KONFERENCE MUZIKOTERAPIE 2017“ v Brně

2016

Založení: Nakladatelství Akademie Alternativa
Přeložení a vydání publikace: Laban pro každého

Metoda s názvem Labanova analýza pohybu je v knize velmi podrobně, srozumitelně a přehledně popsána. Protože se v Akademii Alternativa tato ojedinělá a přínosná metoda vyučuje a je i nedílnou součástí studijního oboru tanečně - pohybová terapie, je kniha Laban pro každého pro naše studenty zásadním teoretickým materiálem v rámci komplexní a erudované přípravy pro umělecko - terapeutickou práci.

Lektorský tým Akademie Alternativa publikuje v hojné míře.

Odkaz na lektorský tým:

<https://akademiealternativa.cz/lektori>

(po kliknutí pravým tlačítkem otevřete odkaz v novém okně.)

2018

Čtvrté výukové místo – škola si pronajala celé horní patro. V budově byl bezbariérový výtah. Škola sídlí takřka v centru Olomouce. V této budově získala škola své zázemí v podobě pronajatých tří učeben s kuchyňkou a kanceláří až do roku 2023. V tomto období se každý rok otevírají už i 3 skupiny v jednom oboru.

Společně s MAUTem se pořádá 4. ročník mezinárodní konference uměleckých terapií „Ars Therapeutica 2018“ v Olomouci. Akademie Alternativa s.r.o. uděluje titul „Diplomovaný terapeut“ se zkratkou „DT“ za jménem s platností ve všech státech EU. Diplomovaní terapeuté 2018 – 1. skupina absolventů, která již získala ke svému absolventskému diplomu také titul DT.

2020

V době lockdownu vznikají domácí práce: „Společný videoklip“ - obor: Tanečně - pohybová terapie

Škola se stává výzkumnou institucí podílející se na vědě a výzkumu a společně s MAUTem probíhají vědecké výzkumy na mezinárodní úrovni.

Videoklipy ke shlédnutí:

(po kliknutí pravým tlačítkem otevřete odkaz v novém okně.)

[Tanečně-pohybová terapie 1](#)

[Tanečně-pohybová terapie 2](#)

[Tanečně-pohybová terapie 3](#)

[Tanečně-pohybová terapie 4](#)

2019

Nové muzikoterapeutické nástroje, které byly v Německu vytvořeny přímo pro studijní obor školy. Pro obor muzikoterapie.

Nastupuje období Covidu a škola dočasně přechází do online prostoru...

2021

Prezenční výuka ve škole kvůli zákazům neprobíhá, proto se aktivita školy přesouvá do online prostoru. Vzniká řada online workshopů a periodických kurzů:

AT / ONLINE KURZ A: ARTETERAPIE pro vlastní rozvoj i profesní praxi (Mgr. Tomáš Beníček, DT)

MT / ONLINE KURZ B: MUZIKOTERAPIE a specifické poruchy učení (Mgr. Marie Beníčková, Ph.D., DT)

TPT / ONLINE KURZ C: Využití TANEČNO - POHYBOVÉ TERAPIE v osobním a profesijním životě (Zuzana Románová, DT)

MT / ONLINE KURZ D: MUZIKOTERAPIE ve speciální pedagogice (Mgr. Petr Škranc, DT)

AT / ONLINE KURZ E: Možnosti ARTETERAPIE u klientů s postižením (Mgr. Marcela Štěrbová, DT)

MT / ONLINE KURZ F: ALIKVOTNÍ ZPĚV s Janem Staňkem od A do Z (Mgr. Jan Staněk, CSc.)

AT / ONLINE KURZ G: Synergií arteterapie a imaginace k sebelásce a tvořivému řešení životních situací (RNDr. Hana Pavelková)

AT / ONLINE KURZ H: MAGIE BAREV – jejich harmonizující a terapeutický účinek (RNDr. Hana Pavelková)

TPT / ONLINE KURZ K: POHYB A DUŠEVNÍ ZDRAVÍ (doc. PaedDr. Marie Blahutková, Ph.D.)

TPT / ONLINE KURZ L: Využití TANEČNO - POHYBOVÉ TERAPIE při práci s dětmi a dospělými (Zuzana Románová, DT)

Postupně se škola rozbíhá a online prostor se opouští...

2023

Absolventi 2023 – Absolventi výročního ročníku:

Oslava 15. výročí školy
Akademie Alternativa s.r.o. vznikla v roce 2007. Je to již 15 let. Akademie vzdělává v oblasti uměleckých terapií (arteterapie, muzikoterapie, dramaterapie a tanečně - pohybová terapie). Všechny vzdělávací obory získaly akreditaci MŠMT. Absolventi mohou získat titul „DT“ - Diplomovaný terapeut. Rádi bychom se společně ohlédli a zavzpomínali na všechna ta velká setkání a momenty. Děkujeme všem našim studentům, absolventům, lektorskému týmu i všem organizacím za spolupráci.

[Odkaz k 15. výročí](#)

(po kliknutí pravým tlačítkem otevřete odkaz v novém okně.)

Akademický rok 2023/24

Páté výukové místo – Výšková budova BEA centra, kde si škola pronajímá spodní podlaží. V této budově získala škola své zázemí v podobě pronajatých tří učeben s kuchyňkou a kanceláří, které ale svými rozměry svou pronajatou plochu zdvojnásobily. Navíc se v budově nachází hned několik relaxačních zón, restaurace, automaty pro rychlé občerstvení a vrátnice s nepřetržitým provozem.

*Zakladatelé terapeutické školy Akademie Alternativa s.r.o.
Marie a Tomáš Beníčkoví*

2023

ROZHOVORY ROZHOVORY ROZHOVORY

Výročí Akademie Alternativa bylo setkáním příznivců uměleckých terapií, absolventů, studentů, vedení školy a lektorů v příjemné atmosféře plné radosti, tvořivosti a sdílení. Dva lektory a dvě absolventky si našli čas i na pár slov pro časopis Umělecké terapie.

“

EVKA HEGAROVÁ

PETR EXLER

OLGA MĚSÍCOVÁ

MARTINA KULAŠOVÁ

EVKA HEGAROVÁ:

„Umělecké terapie jsou pro mě radost a láska.“

Co tě propojuje s Akademií Alternativou?

Radost a láska k uměleckým terapiím. Před 15 lety jsem v Akademii začínala jako student. Specializovala jsem se na arteterapii a potom jsem začala studovat terapii zpěvem, která mě velmi bavila. V praxi se mi to pak hezky skloubilo dohromady a teď jsem v Akademii lektorkou a baví mě to.

Proč jsi si tehdy jako studentka vybrala právě arteterapii?

Nejdřív jsme studovali všechny terapie dohromady a pak jsme se

měli specializovat. Původně jsem se rozhodovala mezi muzikoterapii a arteterapii, ale zamilovala jsem se do arteterapie a už bych neměnila.

Baví tě víc terapeutická nebo lektorská rovina?

Baví mě obě. Arteterapii se věnuji na základní škole, kde pracuji a zároveň vedu kurzy pro veřejnost. Lektorská rovina mě baví, protože když studenti v prvním ročníku pracují na sebezkušenosti, vidím jejich pokroky a to mě těší. V druhém ročníku při práci s kazuistikami je vidět, jak se vyvíjejí a jak se z nich stávají dobří terapeuti. Za tři roky studia udělají velký kus práce.

Co tě jako arteterapeuta naplňuje nejvíc?

Když vidím, že arteterapie lidem pomáhá, že terapie doopravdy vede do života a že jsem pro klienty průvodcem na jejich cestě životem. Můžu jim ukázat jejich cestu a oni si vyberou, jestli po ní půjdou.

Jak propojuješ lektorskou a terapeutickou roli při práci v Akademii Alternativa?

Lektor uměleckých terapií potřebuje zapojit terapeutickou rovinu. U studentů se objevují témata, kterým je potřeba věnovat pozornost. Nejvíc terapeutický přístup zapojuji u studentů prvních ročníků, kde jde o jejich sebezkušenost, a ve druhém a třetím ročníku už je to spíš lektorský přístup a vedení k tomu, jak být dobrým terapeutem.

Jak bys stručně vystihla umělecké terapie?

Radost a láska.

PETR EXLER:

„Umělecké terapie by potřebovalo mnohem víc lidí.“

Co Tebe osobně spojuje s Akademií Alternativa?

S touto institucí mě spojuje hlavně příjemné prostředí, zejména kontakt s Marií a Tomášem Beníčkovými, protože jsem vše zažil od začátku, a nebylo jednoduché dávat to dohromady. Moc mě těší týmová práce. Člověk pozná spoustu studentů, různých lektorů i různé prostory, z kterých každý má určité specifikum. Práce v Akademii Alternativa mě pořád baví, poznávám různé přístupy studentů, sdílejí, co potřebují, co je tíží, co se chtějí dozvědět. Je to vždycky dialog, který člověk

zažívá, a vždycky jsou v něm jiné, nové věci, jiné odstíny, které člověk nachází, a to je nesmírně obohacující.

Co si myslíš o přínosu uměleckých terapií pro klienty?

Určitě by je lidé potřebovali víc, protože žijeme v době agresivních tendencí. Hrne se na nás digitální svět a hodně komerce. To všechno je náročné a mnozí lidé jsou hodně v hlavě. Ale rozvíjet emoce, rozvíjet věci přes srdíčko, jako by se za to mnozí styděli, proto si myslím, že umělecké terapie by potřebovalo mnohem víc lidí. Mnoho lidí nezažije funkční rodinu, hudbu, divadlo... Já jsem přesvědčený, že každý člověk je kreativní, akorát to u mnohých dříme, někdo to má až v patě. Studenti Akademie Alternativa si to během tří let uvědomí, dostanou impulzy a jsou pak nadšení, že získané dovednosti můžou uplatňovat ve své rodině u těch nejbližších i na svém pracovišti. Myslím, že daleko více lidí od těch nejmenších v našem školském systému až po dospělé by ocenilo přínos uměleckých terapií. Lidem obecně chybí komunikace, sociální kompetence, kontakt s přírodou, objetí, pohlázení a přijetí.

Zažil jsi s někým při své práci, že mu dotyk s uměním přinesl benefit do života?

Například když si student uměleckých terapií prakticky vyzkouší aktivity ve skupině a vnímá, jak to na něj působí, jak na to reagují ostatní, je to velmi důležité, osvěžující a je to pro něj osobně velký přínos. Já jsem studoval speciální pedagogiku a dělal diplomovou práci u dětí se zbytky sluchu, pracoval jsem i s jednou dívkou s poruchou příjmu potravy, ale těch klientů, které jsem zažil, bylo víc. Nejvíc vnímám lidi hospitalizované na psychiatrii. Tam jsem i se studenty jezdil delší dobu a vždycky jsme měli seniory nějak nabudit, rozesmát, což byla obrovská výzva a bylo skvělé, že jsem tam s nimi dělal prakticky.

Akademie Alternativa vzdělává studenty uměleckých terapií již 15 let. Co bys instituci popřál?

Aby byl lektorský tým pořád tak akční a tvořivý a aby byl o umělecké terapii i nadále zájem.

OLGA MĚSÍKOVÁ:
**„Arterterapie mi dává
smysl a nabíjí mě.“**

Co pojí tebe osobně s Akademií Alternativa?

Jsou to úžasné zážitky, které jsem zažila při studiu arteterapie, kde jsem potkala ty, kteří nakonec absolvovali, tj. šest báječných lidí. I v soukromém životě se spolu dál setkáváme. Poznala jsem lektory, kteří mi ukázali, že z obrazů se dá vyčíst velká spousta věcí. Protože já jsem malířka a sama na sobě jsem si zkusila, že něco je ještě za tím obrazem, a pořád jsem nevěděla, jak to mám uchopit. A díky Akademii jsem na to přišla.

Věnuješ se malování i terapii?

Dělám lektora malování a kdo chce a je ochoten, protože z těch obrazů je to opravdu viditelné a čitelné, tak se o tom pobavíme v terapeutické rovině.

Kromě toho spolupracuji jako arteterapeut s centrem Amelie v Olomouci, kde potkávám lidi, kteří prodělali onkologické onemocnění a jejich rodinné příslušníky. To mi dává velký smysl a nabíjí mě to. A ještě větší smysl mi dalo, když jedna z dobrovolnic byla tak nadšená z arteterapie se mnou, že se přihlásila na Akademii Alternativa jako studentka. Takže si říkám, že asi to dělám dobře a správně. Jako výtvarníka mne baví, co se všechno dá spojit a jak se to dá v hlavě poskládat, když člověk chce a umí z obrázku sám něco vyčíst.

Co v obrazech klientů v Amelii vidíš a jak se jim dá skrze arteterapii pomoci?

Je to o tom, aby našli sebedůvěru, našli sami sebe, aby se necítili, nechci říci méněcenní tím, že jsou nemocní, nebo prošli chorobou, ale aby našli svoje místo ve společnosti, aby je to bavilo, aby našli úsměv na tváři. Když jsem jim naposledy dala plastelínu, tak byli jako malé děti. Některé šedesátileté klientky mi řekly, že si naposledy s plastelínou hrály jako děti, a zářily jim oči. Prostě si to užívaly. Je to o pohodě, radosti, aby zapomněly na to, co se jim dělo nebo děje. Život se nedá odmazat, je to jejich součástí, ale nejsou jenom špatné, ale i radostné chvílky v životě.

Když jsi vzpomněla plastelínu, v čem spočívá tajemství hmoty v porovnání s barvami?

Barvy dáváme pouze na papír, na plátno, zkrátka na něco. Není to tak kontaktní jako hlína nebo plastelína, kde mám přímo otisk hmoty do svých rukou. Uvědomím si strukturu, svoje ruce a najednou zjistím, že si mohu vytvořit, co chci, že si můžu stvořit také svůj svět a není to tak náročné jako malování. Takže působí ten kontakt, to, že se vrátím k sobě a najdu si odpovědi na otázky, které mám někde hluboko. Navíc když mi z toho vyjde něco barevného, co mě nadchne, řeknu si - já jsem to dokázala!

Co upřednostňuješ ty sama, když tvoříš?

Kdokoliv se podívá na moje stránky, tak mi řekne, že moje obrazy jsou velmi rozmanité a pestré. Je to tím, že používám všechna média, podle toho, jak to v danou chvíli cítím. Ať je to uhl, pastel, tužka, akryl, olej, akvarel nebo kombinovaná technika.

To je vzácné.

Ano a vždycky mi říkají, že jsem neuchopitelná. Jsou malíři, kteří

mají svůj styl malování a v tom jedou. Já jsem rozmanitá a mně se to líbí. Jak jsem již řekla, co potřebuji v danou chvíli vyjavit, to maluju. Je to odraz stavu mysli. Takže skrze

obrazy si já vyřeším to, co si vyřešit mám, tím se vyventiluju. Sama na sobě si vyzkouším, že je to úžasné odpojení od reality a hlavně velmi účinný prostředek duševní hygieny. Následně pak s tím obrazem nějakým způsobem komunikuju. Když se obraz někomu líbí, je to přidaná hodnota, protože v něm našel něco, co mu třeba v životě chybí nebo se odráží.

Dáváš při arteterapii klientům nabídku, s čím tvořit, nebo se už dopředu připravíš dle konkrétního klienta?

Když je to skupinová terapie, tak se vše odvíjí od nálady skupiny.

Ale mám i individuální terapii a tam, když je to člověk, se kterým pracuju třeba dva roky, už víme navzájem o sobě, co můžeme očekávat, co toho člověka trápí, nebo co se mu neustále opakuje, tak tam už se snažím spíš vést já. Ale když je to člověk, se kterým začínáme a teprve se oťukáváme, tak nechám, ať si zvolí on, kterou chce techniku, jak to cítí, jestli chce do barev, do voskovek, nebo chce jen tužku, i když ta není terapeuticky moc dobrá. Většinou se setkávám s tím, že klienti řeknou, a to je ta první obranná reakce - já neumím malovat. A já řeknu - malujeme úplně všichni -, akorát třeba na základní škole nás paní učitelka nacpala do nějaké krabičky, kam nepatříme, a je to škoda. Výtvarně tvořit umíme všichni a papír snese úplně všechno. A to když řeknu, tak se klienti úplně rozjedou, protože si řeknou, že si na ten papír můžou dát opravdu vše, co chtějí.

Mohou papír třeba jenom zmačkat. Přesně, to kolikrát děláme. Říkám, je-li to negativní, tak to zmačkejte, vyhodte, zapalte... Pracujeme opravdu různými technikami.

Setkala ses s tím, že někdo používá jen jeden prostředek?

Jsou klienti, kteří třeba neustále trvají na voskovkách. Jednak že se neušpiní, jednak že mají barvy,

kteřé jsou sytější než pastelky, že jsou výraznější a rychlejší. Už tohle svědčí o tom, jaký klient proti mně sedí. Nechce si ušpinit ruce, chce to mít rychle hotové, už z toho se dá hodně poznat. A ano, stále stejné médium chytají, a pak záleží na mně, kam je nenásilnou formou nasměřuju, jestli bychom mohli zkusit něco jiného. On na to musí ten klient dojít sám, že to chce.

Setkala ses s tím, že klient se neposune? Že v něm není snaha nebo přesvědčení, že se chce posunout?

Asi pět let jsem pracovala s abstinujícími alkoholiky. Někteří jsou otevření, chtějí, ale pak se začnou cyklit, a to byla velice těžká práce. A tam jsem kolikrát říkala sama sobě, jestli to má vůbec smysl, protože ten člověk nechtěl, nechtěl slyšet otázky ani odpovědi. On se nechtěl najít. Bylo mu dobře v tom zapouzdření, co byl, což na druhou stranu chápu, protože abstinující alkoholici musí mít kolem sebe vybudovanou svoji ochrannou bariéru a to hodně pevnou vůči všem okolním nástrahám. Jsou to jejich jistoty a kotvy, které potřebují.

Skladba těchto klientů je navíc různorodá.

Přesně tak. Je to hodně otevřená skupina. Když jsem tam přišla, nikdy

jsem nevěděla, kdo tam bude. Jestli ti, co abstinují už 12 let, nebo jestli je tam někdo čerstvě propuštěný z léčebny. To byla hodně náročná práce.

Když porovnáš práci s dětským klientem, nebo s dospělým, jak vnímáš specifika?

Děti nad tím prostě nepřemýšlí. Kdežto dospělý vždycky přemýšlí nad tím - jak to mám namalovat? A já to neumím.... Takové ty obranné reakce. Příliš hodně otázek a přemýšlení. Zkrátka moc rozumu a málo bezprostřednosti.

Dnes jsou děti často s kresbou rychle hotové, některé to vysloveně nebaví. Čemu to připisuješ?

Školství by se mělo v tomto ohledu zlepšit, ale místo podpory krásy a estetiky jako první půjde na odstřel výtvarná a hudební výchova. Za mě je to špatně, protože v dětech není kreativita, nepodporuje se jejich osobnost, nemohou se rozvinout, najít sami sebe. Tím, jak jsou obklopeni počítači, telefony, je to jenom úzká specifikace. Takový tunel, jak tomu říkám, kam toho mladého člověka cpeme, a to mi vadí. Protože právě barvy, plastelína, vystřihování - to jim dává možnost rozletu. A o to všechno přijdou.

Sleduješ mladé výtvarníky? Vnímají taky, že je v jejich tvorbě přesah? Něco víc?

Výtvarníci to většinou tak dalekosáhle nevnímají. Oni mají svou koncepci daného díla popř. koncepci celé výstavy s určitým zaměřením a uměleckým přesahem. Tím reagují na společensky aktuální dění a otázky. Jsou opravdu umělecky zaměřeni a mají svůj styl, kterým se prezentují, což chápu. Takže když jdu na nějakou výstavu, jako člověk pocitový to nechám sama na sebe působit. A buď z toho mám dobrý pocit a dokážu si představit, že si obraz koupím, nebo ne, protože je vidět, že autor to v sobě moc poskládané nemá, je tam chaos, plátno je rozsypané, jak říkám. Ale na výstavy chodím velice ráda. Kdekoliv mám možnost navštívit zajímavou výstavu, tak to využiju. Je to většinou povznášející pocit a fajn poznání, že stále máme moc šikovné lidi, kterým kultura, estetika a krása je velmi blízká.

Mají tvoje obrazy název? Pojmenováš je?

Ano, všechny. Někdy je to s názvem velice složité a těžké. Některý obraz vím napoprvé, jak se bude jmenovat. A u některých mám nějaký záměr, a ono z toho nakonec vyjde něco úplně jiného, než jsem původně chtěla. Pak jsem taková rozporuplná, jak to

mám vůbec pojmenovat. A někdy si na to nechám i dva-tři dny, nebo týden, než dojdou ke správnému názvu. Pak je zajímavé, když přijdou lidi a já vidím reakci, jak na ně obrazy působí. Někdo v obraze vidí něco úplně jiného, než tam vidím já. To si vždycky vzpomenu na Petra Exlera, kterého jako lektora miluju a uznávám. Když nás vzal do Arcidiecézního muzea v Olomouci a měli jsme pocitově malovat. Z toho mám až husí kůži, protože umělecká díla, ať jsou to sochy, obrazy, cokoliv, k nám promlouvají, a je potřeba se na ně tak dívat.

Akademie Alternativa má za sebou 15 let působení. Jak hodnotíš, že je tedy instituce, která se komplexně zaměřuje na všechny umělecké terapie?

Je to super. A znova jsem si to uvědomila, když jsem se po letech vrátila do prostor školy. Já jsem absolvovala v roce 2016. To je strašně dlouho. A pak si říkám, že je fajn vědět, že se pořád produkuje „lidé“, které to zajímá, kteří tam vidí přesah, ať už je to muzikoterapie, tanečně - pohybová terapie, arteterapie. Že to dává smysl těm, co to předávají, a že to dává smysl i těm, kteří si pro to přijdou. Jsem za to vděčná, protože umění máme v sobě přirozeně, ať je to pohyb, malování, zpívání, jenom systém to v nás potlačil a taky my sami v sobě.

Co bys popřála Akademii do dalších let?

Já bych popřála hodně spokojených klientů, kteří projdou rukama někomu z absolventů Akademie, který je schopný to předat. To znamená, zkušenosti, které nabyl, bude schopen předávat dál, kultivovat osobnost člověka jakýmkoliv způsobem, ať je to dramaterapie, muzikoterapie nebo arteterapie. Protože kultivovanost člověka dělá národ.

“
“

MARTINA KULAŠOVÁ:

„Akademie mě posunula profesně i osobně.“

Co tě spojuje s Akademií Alternativa?

S Akademií Alternativa mě spojuje velká část mého života. Šest let pravidelného studia a návazné setkávání na konferencích a dnech uměleckých terapií.

Studovala jsi dva obory?

Ano, arteterapii a tanečně pohybovou terapii. Arteterapii jsem hodně využívala v praxi, když jsem pracovala ve státní mateřské škole. Poslední dva roky pracuji v soukromé dětské skupině a tam se zaměřuji víc na pohyb. Máme projekt Lokomoce a je to naše hlavní činnost.

Vnímáš u některých dětí výraznější posun díky působení uměleckých terapií?

Určitě. Ve státní školce jsem pracovala s dětmi ve věku 5-6 let, tam jsem viděla obrovské posuny, když jsem dělala výzkum k absolventské práci. Cílem bylo děti víc propojit, aby líp spolupracovali a zaznamenala jsem skutečně veliký posun. Tehdy bylo ve třídě hodně kluků a všichni se hodně prosazovali. Kolikrát jsem si nevěděla rady a právě skrze arteterapeutické aktivity se to hodně posunulo. Na konci jsem z toho měla moc dobrý pocit, že se to krásně promítlo do praxe. Teď pracuji s menšími dětmi a jak jsem zmínila, je to víc o pohybu.

Pracovala jsi někdy i s dospělými klienty?

Po přátelské linii z okruhu známých jsem pracovala i s dospělými. Šlo ale spíš o duševní hygienu pomocí technik, které jsem studovala, než vysloveně o terapii.

Co ti dalo studium uměleckých terapií v osobní rovině?

Mně se to dotklo na mnoha úrovních. Já jsem po třech letech nechtěla skončit, proto jsem si to prodloužila dalším studiem oboru tanečně-pohybové terapie. Studium bylo ještě intenzivnější a vše šlo ještě hlouběji přes pohyb a tělo. Osobnostně mě to moc posunulo a jsem velmi šťastná a vděčná, kolik lidí jsem na Akademii poznala, co jsem zažila, kolik inspirace jsem od lektorů nabrala, a to jak pro terapeutickou práci tak pro osobní život.

Co bys přála Akademii do dalších let?

Přeji hodně spokojených a nadšených studentů.

ARTETERAPIE PRE DETI S POI

Autista či Asperger, každý z nich potrebuje niečo iné. Platí to aj v arteterapii. Ak chcete pracovať s touto klientelou, oprostite svoju myseľ od limitov a očakávaní.

Ku klientele deti s autizmom ma dovedla zvedavosť a záujem o pochopenie týchto veľmi neobyčajných bytostí. Dnes viem, že som sa pri nich veľa naučila. A to práve vďaka obrovským rozdielom v osobnostiach týchto ľudí. Možno sa čudujete, že hovorím o osobnosti a nie o prejavoch ich diagnózy. Isto mnohí z nich majú mnoho spoločných črt, ich myslenie je veľmi stereotypné, aj keď do istej miery ma fascinuje svojou odlišnosťou. Áno, majú problémy so správaním, bývajú náladoví, niekedy aj agresívni, ale vedia aj prekvapiť svojou citlivosťou a pozornosťou. Mnohí sú málo verbálni a niektorí až „príliš“ rozrozprávaní, keď hovoria bez vyzvania (jav známy ako echolalia).

Počas 3 rokov mojej praxe som pracovala s desiatkami z nich spolu v troch rôznych zariadeniach – Atelier Autistického centra Andreas, Bratislava, škôlka pre deti s PAS - Komunikačná akadémia, Bratislava, Denné Centrum Gardenia, Bratislava. Niektorí boli moji klientami krátko, iní niekoľko

mesiacov, iní viac ako rok a niektorí ostali so mnou až do dnes.

Ilúzia prináša dezilúziu

Áno, nebolo to vždy ružové a stálo ma to veľa trpezlivosti. Terapie na začiatku arteterapeutického procesu sa veľakrát podobali westernu na divokom západe. Klienti boli nevyspytateľní a mnohokrát ma prekvapovali svojimi reakciami, odmietali nové materiály a boli aj takí, ktorí sa nadmieru zacyklili, keď maľovali jeden a ten istý motív aj na 20-ty krát. Bolí klienti, s ktorými sme si nenasadli, alebo skôr rodičia, s ktorými sme si nenasadli, pretože očakávali odo mňa nereálne ciele. Ale takých klientov bolo naozaj len zopár.

Keďže mojou klientelou sú hlavne deti a tínedžeri, ale aj adolescenti, dobrý vzťah s rodičmi sa stal podmienkou dobrej spolupráce aj na arteterapii s detskými klientami. Na základe mojich skúseností s klientami z Bratislavy a okolia, hlavnej vekovej skupine 6 – 12 rokov a sekundárnej 4 – 7 rokov som sa vo väčšine prípadov stretla so záujmom a ocenením. Moja práca s rodičmi spočíva v podpore pri zvládaní prejavov, ktoré dieťa má pri svojej diagnóze. Rodičia so mnou zdieľajú úspechy, ktoré dieťa dosahuje nielen vo výtvarnom prejave, ale aj škole či mimoškolských aktivitách.

S mnohými rodičmi sme si vybudovali osobné, ale stále dobré vzťahy založené na profesionalite a dôvere. Rodičia za mnou chodia aj s radami ako riešiť konkrétne problémy, napríklad problémové správanie v škole alebo na iných verejných miestach,

ako zvládať s deťmi pubertu či výber školy. Mnohé z nich vieme riešiť aj prostredníctvom arteterapie, keď zisťujem bližšie, s čím majú deti problém, vtedy sa snažím, aby deti dokázali ťaživé pocity prejať (vždy v závislosti od schopností detí – ako dokážu téme porozumieť a spracovať formou výtvarných materiálov). Keď im neviem poradiť, odporučím iných konkrétnych odborníkov z pomáhajúcich profesií.

Autizmus verus ciele

Deti s PAS rovnako ako zdravé deti skúšajú hranice. Niektorí odborníci sa ma pýtajú, či používam pri svojej práci prvky ABA terapie. Nie, ale počas svojej praxe sa stále vzdelávam a pri terapiách čerpám veľa zo špeciálnej a liečebnej pedagogiky, rozvojových konceptov Play wisely, senzomotorickej arteterapie a sociálnej práce. Nad tým všetkým mám ako strom Arteterapiu, ktorá mi prostredníctvom umeleckých techník a metód, za použitia veľkého výberu médií pomáha prepájať sa s klientom. Pretože arteterapia je mi najbližšia veda v rámci týchto terapeutických subsystémov. Zistila som, že atelier je pre mňa miesto, kde sa môžem pokúsiť porozumieť im. Niekedy to trvá dlhšie, ale stojí to za to. Atelier alebo iná miestnosť, v ktorej pracujeme s výtvarnými materiálmi, sa stal zónou bezpečia aj pre deti, ktoré doň prichádzajú. Dáva im možnosti a nič kreatívne nevyučuje.

Možno si poviete, že čo už môže dokázať arteterapia pri klientoch s PAS...ved'ich nezmení!!! Áno, to celkom určite nie. Nebudem

oponovať. To nie je ani cieľom arteterapie, na druhej strane, môže im pomôcť so zmiernením negatívnych prejavov, aj pri nežiadúcom správaní či pomôcť prekonať rôzne obdobia v ich vývoji. Medzi moje krátkodobé ciele patria: rozvoj pamäte a koncentrácie, zlepšovanie jemnej motoriky. Celkovo klientov posúvať, pomáhať, umožniť im prejať sa, zažiť a užiť si tvorivosť. Jednoduchá detská radosť, aj to cieľom mojich terapií s deťmi. Medzi strednodobé a dlhodobé ciele určite patria: rozvoj komunikácie, prejavenie vlastných emócií, pomoc s agresívnym i prosociálnym správaním. Možno im atelier poskytne oddych pre myseľ, realizáciu pre dušu, priestor pre kreativitu a možno sa stane novým nástrojom ako sa skamarátiť s ostatnými.

Malí autisti – malí bojovníci

Rok praxe s tými najmenšími 3 – 5 ročnými klientami na spektre PAS „vycvičil“ moju trpezlivosť na maximum. Moje skúsenosti skúsím zhrnúť do tých najdôležitejších posolstiev. Približne 5-6 klientov, ktorých som vídavala každý týždeň až každé dva týždne. Niektoré deti majú poruchu pozornosti, iné aj hyperaktivity, prípadne sú hypersenzorickí (senzibilní na senzorické materiály). Majú vo zvyku testovať arte médiá viacerými zmyslami – aj chuťou. Na začiatku začíname s aktívnymi polhodinovými stretnutiami, postupne sa dostávame aj na 45 minút terapie. Dievčatá a chlapci v predškolskom veku sú zvedaví malí neposedníci. Často chytajú všetko, alebo sa nechcú ničoho dotknúť. S mnohými sa dohodnem len rečou básničiek a pesničiek. Sedia v kúte a zatvárajú sa uši. Čím sa bránia kontaktu so mnou.

Niektorí z nich milujú farby, temperové, prstové, všetky, s ktorými sa môžu zašpiniť. Iní chcú ochutnávať plastelinu a kludne aj farby priamo zo štetca. Uf, bola to veľká výzva. Keď pršalo, alebo bolo príliš teplo, alebo len deň blbec, mali sme to náročnejšie. Väčšina týchto detí bola neverbálnych. Deti nechceli vždy počúvať zadania, alebo im prípadne vôbec nerozumejú. V terapii s nimi mi pomáhala spoločná tvorba, prípadne zrkadlenie, deti sa učili napodobňovaním a pomaličky sme posúvali hranice. Očakávania neexistovali. Každý týždeň sme išli do rizík, ony aj ja. Ale po pár mesiacoch sme sa začali posúvať väčšími krokmi, väčšina detí už dôverovala mne i materiálom a vždy zvládli niečo nové, potom prišla odmena pracovať s obľúbenými materiálmi. Mária milovala vodu, vodové farby a temperové farby na výkrese, maľovanie rukami bol zážitok a blaženosť zároveň. Nikdy nezabudnem na jej údiv a následný spokojný výraz.

Za ten čas sme si s deťmi vytvorili vlastný jazyk. Rozprávame sa rečou výtvarných techník a médií, ktoré spoznávajú, dotýkajú sa, používajú, či odmietajú. Deti s poruchou autistického spektra radi experimentujú v tvorbe, ale majú aj svoje rituály, ku ktorým sa radi vracajú. Som zastancom rovnováhy a nikdy ich netlačím do niečoho, čo odmietajú, len ponúkam nové veci a pozorujem ich reakcie. Zvládli sme už aj negatívne prístupy, keď zväčša na začiatku, sú deti uzatvorené a trvá nám dlhšie vytvoriť si vzťah dôvery. Niekedy odmietajú vybrané materiály, napr. suchý pastel, hlinu alebo prstové farby. U každého tento čas trvá inak, ale zväčša prvé 3-4 stretnutia sú tie kľúčové. Keď sa nám podarí prepojiť sa v terapiách, môžeme spokojne pracovať ďalej na výsledkoch, ktoré chceme dosiahnuť.

Postupne si viac ako polovička detí obľúbila maľovanie prstami a postupne aj rukami. Naučili sa uchopiť správne štetec a porozumeli načo môže slúžiť hlina či plastelína. Boli aj takí, ktorí zvládli terapiu, len keď som tvorila ja a oni ma s radosťou pozorovali. A čuduj sa svete na ďalší-krát už maľovali aj oni. Tak rôznorodé skúsenosti a emócie mi tieto deti dávali. Stalo sa, že sme mali aj negatívne prejavy detí. Pani učiteľky v škôlke by vedeli toľko rozprávať o agresívnom správaní detí, keď nechceli prijímať ich inštrukcie. Ja som

sa stretla s tým len v malom merítku.

Jedna skúsenosť mi však ostala v pamäti práve s Máriou, ktorá milovala farby a hlinu. Počas jednej terapie som jej odmietla hru s vodou, pretože sa zacyklila a nevedeli sme už robiť nič iné. Hnevala sa, hodila štetec do kúta a vybehla von z miestnosti. Na-

koniec sa mi podarilo dostať ju späť, chvíľu sme ešte spolu tvorili. Keď som ju odvieďla späť k ostatným deťom a zdôverovala som sa špeciálnym pedagogičkám s priebehom terapie, Mária podišla ku mne a objala ma. Odvtedy sa už nikdy nič podobné nestalo. Mária vždy prijala aj moje nápady a ja som ju nezabudla odmeniť jej obľúbenými aktivitami. Neskôr si Mária obľúbila aj plastelinu, vtedy spontánne za sprievodu pár zvukov vytvorila dramatizáciu – hra na hadov. Až si postupne stále vymýšľala nové inovácie tejto hry a podarilo sa nám zapracovať aj na rozvoji komunikácie.

Aspergeri – introverti, ktorí neplačú

Nepochybne, deti s touto diagnózou, tiež na spektre autistického spektra, si zaslužia špeciálnu časť v tomto článku. Prácu s nimi vnímam ešte o niečo náročnejšiu ako s „bežnými autistami“. Šikovné deti, ktoré majú problém otvoriť sa, niekedy vás vystrašia svojimi myšlienkovými pochodmi, ktoré vyslovia nahlas v ateliéri. Možno vôbec nechápu svet za oknami, ale navyše ani ten svoj vnútorný priestor. V pocitoch sú stratení, preto nedokážu porozumieť iným. Často preto upadajú do depresí. Majú strach o svoju budúcnosť.

Tínedžeri a adoslecenti často prichádzajú na svoju diagnózu až, keď majú psychické problémy, prípadne sa u nich objaví suicidálne správanie, či problémy so sexuálnou identitou. Za posledný rok sa u mňa objavili až 3 takéto prípady. Prinášam 2 prípadové štúdie - klienti s Aspergerovým syndrómom.

TOBIAS

Podelím a s Vami o príbeh jedného môjho klienta aspergera v kombinácii s psychickou poruchou OCD, ktorá sa mu rozvinula v dôsledku koronavírusu. Neskôr nasledovala šikana, odchod zo školy a prestup do novej. Keď chlapec nezvládal frustráciu z nepochopenia v ďalšej škole, dostal sa pod tlak a prejavilo sa u neho agresívne správanie. V prostredí ateliéru však dosiahol obrovské pokroky. Bol mojim klientom takmer 2 roky. Každý týždeň chodil pravidelne do ateliéru na 45 minút a pomaličky sa otváral. Najprv opovrhoval témami, znevažoval prístupy a odmietal niektoré materiály. Dlho obrázky prekresľoval a vrstvil veľa veľa farieb. Svoje výtvyry vždy s nespokojnosťou a ostro komentoval. Ja som ho stále podporovala v hľadaní seba. Časom sme sa skamarátili a on dokázal prostredníctvom médií otvárať svoju pandorinu skrinku. Na konci procesu bol Tobias chlapec s chuťou vytrvať a ďalej bojovať s prekážkami, ktoré sa v jeho tínedžerskom veku bežne objavovali. Spolu sme filozfovali, smiali sa na absurditou života a keď začal rozprávať

o svojich pocitoch pokojne, akékoľvek boli, vedela som, že sme dospeli do cieľa. Tobias nakreslil svoju špirálu života v 12 rokoch, sám prekvapený, koľko toho už má za sebou vo svojom mladom veku. Stál tam pri stole a hľadel na ten výtvor spokojný sám so sebou a usmial sa na mňa. Bola som dojatá z toho, čo dokázal. Držím mu palce na jeho ceste životom. Má v sebe veľký potenciál, snaží sa porozumieť mnohým veciam a chce prispieť k dobru ľudstva.

PETRA

Už takmer 18-ročná slečna prichádza spolu s mamou do ateliéru. Minulý rok prekonala psychózu, užíva psychofarmaká a je pod dohľadom odbornej liečby. Má problém, nechce sa už rozprávať s psychológom. Hľadá iný spôsob vyjadrenia svojich pocitov ako slová. Prichádza za mnou na doporučenie. Na začiatku pôsobí uzatvorene a nedôverčivo. Dám jej namaľovať niečo na voľnú tému. Používa pastel a hneď poznám, že má výtvarný talent a jej v prítupe cítiť záujem o umenie. Rozprávame sa

o tom ako sa má a ona sa ma pýta, prečo jej kladiem „také“ otázky. Pôsobí nervózne v prítomnosti matky, ktorá chcela byť účastná na prvej terapii. Na druhý-krát vtrhne do ateliéru, tak sa ponáhľa na terapiu, ale keďže mám klienta a jej čas ešte nenadišiel, požiadam ju, aby počkala. Zháči sa, ale trpezlivo čaká. V úvode sa ospravedľňuje a usmieva sa, tešila sa do ateliéru, lebo si niečo uvedomila. Zdieľa to so mnou. Tvoríme s hlinou a ona vytvorí podobizeň známeho človeka. Pôsobí uvoľnenejšie. Ďalší týždeň prichádza viac unavená, v dôsledku liekov a koncoročných testov na škole. Tvorí svoj autoportrét a stretnutie hodnotí ako prínosné. Ďalší týždeň so mnou zdieľa počas tvorby rôzne pocity, keď jej nie je úplne dobre, keď nevie, čo má robiť alebo, keď tu nechce vôbec byť. Radím jej, aby sa poradila o úprave liečby s psychiatrom. Prichádza až po par týždňoch. Bola odcestovaná na školskom výlete a keďže za mnou cestuje cez celé mesto, dohodneme sa, že si dá pauzu, aby zvládla školu ešte pred prázdninami. Hneď v úvode mi povie, že dnes nechce kresliť, ale rozprávať sa. Je to pre ňu veľmi náročné. Prichádza k veľkému pretlaku emócií. Plače. Som tam pre ňu, ponúkam jej pohár vody. Chce rady a riešenia. Nie je to moja kompetencia, nakoľko problémy presahujú až do rodinného prostredia. Odporúčam jej párové stretnutie s psycho-terapeutkou. Potom sa ešte niekoľko stretneme. Petra s pomocou arteterapie prišla na to, že sa nestotožňuje s očakávaniami jej rodiny. Situáciu približuje spôsobom, že ich sny nie sú tie jej. Ona si praje niečo iné. Bohužiaľ ukončujeme spoluprácu na žiadosť jej rodičov. Aj to je život, a aj takéto príbehy prináša. Petre prajem veľa spokojnosti.

Krajší deň alebo aj krajšia budúcnosť

„Mojich“ autistov sa musím zastať. Ak sa im zapáči v ateliéri, sú to tí najlepší klienti. Chodia s potešením každý týždeň. A vynechajú naozaj len vtedy, keď sú chorí alebo na prázdninách. Áno, sú stereotypní, ale svoje stereotypy si vyberajú. A tiež si vyberajú ľudí, s ktorými vibujú. Neuspokoja sa s hocičím a hocikým, sú nároční. Chápem ich, v tom som trochu ako oni.

Sú to deti a mladí ľudia, takí ako ostatní, majú iné vnímanie a v jednom svete niekoľko tých ďalších svetov. Každopádne som im vďačná za obohatenie môjho sveta prostredníctvom ich neobyčajností. Niekedy sa dejú aj zázraky. Pre mňa je to práve vtedy, keď sa na mňa dieťa usmeje, osloví ma, opýta sa: „Ako sa máš?“ alebo ma chytí za ruku. Wau! Stáva sa, že rodič povie ako dieťa zreflektuje, čo robil a ako sa mu to páčilo. Pýta sa, kedy zas príde do ateliéru. Mladý človek povie: „Pomohla si mi.“ Vtedy viem, že sme na správnej ceste. Ceste k sebe prostredníctvom arteterapie.

Mgr. Valéria Polakovičová, DT
www.artedeti.sk

Poznámka autora: Mená aj udalosti boli mierne pozmenené pre ochranu klientov.

Ženská síla

*Ženská síla obklopuje vše živé,
lásky je cítit všude.
Muži i děti jakoby se nacházeli ve snové krajině,
kde je vše známé a přesto jiné.*

*Svět ženy je plný něhy a věčné inspirace,
čerpat z něho může každý, kdo chce.
A na parketě života si můžete osvojit
nové taneční kreace.*

*Leč zvládne žena neskutečné množství věcí,
občas by uvítala z vnějšího světa lásku a péči.*

*Její duše potřebuje muže,
který jí někdy přinese kopretiny, pomněnky
nebo i růže.*

*Muže, se kterým může sdílet krá v vssu i tíhu světa.
Postačí chytit ji za ruku
není potřeba říci ani věta.*

Autentický pohyb

Cesta k sebe

V apríli 2023 sa v rámci World Arts & Embodiment Forum konal medzinárodný samit venovaný disciplíne autentického pohybu. Na online platforme sa spolu stretli stovky účastníkov z celého sveta, medzi rečníkmi a prezentujúcimi nechýbali najzvučnejšie mená, vďaka ktorým sa autentický pohyb, či už ako terapeutické cvičenie alebo ako samostatná disciplína, rozšíril do celého sveta. Čo samit priniesol a aké sú nové trendy, možnosti a prístupy v rámci autentického pohybu?

Rozvoj tvorivého umenia

Medzinárodná asociácia pre kreatívne umenie vo vzdelávaní a terapii (IACAET) je profesijné združenie, ktoré podporuje globálny dialóg o úlohe a využití tvorivého umenia vo vzdelávaní a terapii, vo všetkých kútoch sveta. Úlohou organizácie je rozvíjanie tvorivého umenia v širokej

škále oblastí vrátane vzdelávania, terapie, zdravotnej starostlivosti, zlepšovaní kvality života a podobne. IACAET podporuje odborníkov v oblasti kreatívneho umenia, ktorí vnímajú vzájomnú prepojenosť ku kontinuu v bio-psycho-socio-sprituálnej rovine. Vzájomná rovnosť a ľudskosť v dialógoch a výmenách medzi kultúrami na celom svete, to je to, čo posúva ľudstvo a planétu vpred.

14 dní workshopov

Aktivity IACAET sú zamerané hlavne na vzdelávanie, profesionálny rozvoj odborníkov z praxe, zlepšovanie a ochranu vzdelávacích štandardov a postupov zakorenených v rôznych tradíciách. Jednou zo vzdelávacích aktivít (v celosvetovom dosahu) bolo aj medzinárodné fórum World Arts & Embodiment Forum, v rámci ktorého sa v januári až apríli 2023 uskutočnili štyri samostatné

hybridné (online aj prezenčne) samity venované Tanečnej terapii a pohybovej terapii, Tvorivému pohybu, Pohybovým systémom podľa Labana a Bartenieff a posledným zo spomínaných bol samit Autentického pohybu. Počas všetkých štyroch samitov sa stretlo spolu 140 rečníkov z viac ako 15 krajín sveta, 14 dní workshopov, panelových diskusií vytvorilo pre účastníkov z celého sveta nielen priestor na zdieľanie skúseností, poznávanie nových prístupov a smerov, ale aj na networking, či vyskúšanie si nových cvičení na vlastnej koži v snahe naučiť sa o sebe niečo nové, pochopiť, ako s novými cvičeniami pracovať s ohľadom na potreby našich klientov.

Authentic Movement Summit sa konal od 21.4. do 23.4.2023, prezenčne v Pekingu v Číne, v online prostredí všade na svete, vo všetkých časových pásmach, či bol deň či noc. K hlavným rečníkom a panelistom patrili Prof. Helen Payne, autorka mnohých odborných publikácií, jedna z najvýraznejších osobností z oblasti tanečno-pohybovej terapie v súčasnosti, Janet Adler, ktorá ako prvá autentický pohyb povýšila na samostatnú disciplínu, Susan Bauer, ktorá sa venuje nielen tanečno-pohybovej terapii a špeciálnej pedagogike, ale ktorá je celosvetovo uznávaná aj vďaka svojej práci s tínedžermi, Paula Sager a Bonnie Morrissey, ktoré sú autorky knihy „Intimacy in Emptiness“, diela, ktorá sumarizuje niekoľko dekád práce Janet Adler. Kniha vyšla koncom roku 2022 a tento samit bol jej oslavou, ako aj oslavou samotnej Janet Adler, ktorej prítomnosť na samite bola nezabudnuteľným zážitkom.

Pohyb do hĺbky vlastnej duše

Prečo toľko pozornosti práve autentickému pohybu? S autentickým pohybom začala ako prvá pracovať Mary Starks Whitehouse v 50. rokoch 20. storočia. Šlo o nový prístup k vnútorne riadenému pohybu, ktorý nazvala

Movement-in-depth. Whitehouse bola americkou tanečnicou a tanečnou terapeutkou, študentkou jungiánskej psychológie. Vo svojej práci využívala hlavne aktívnu imagináciu. Janet Adler bola jej žiačkou a vo svete tanečno-pohybovej terapie je známa ako autorka samostatnej disciplíny autentického pohybu. Disciplíny, ktorá môže byť obzvlášť prospešná pre tých, ktorí majú ťažkosti so slovným spracovaním svojich problémov prostredníctvom tradičných foriem terapie. Prostredníctvom autentického spontánneho pohybu je možné zažiť celé „ja“, uľahčiť mu integráciu v procese hojenia.

Vnútorň svedok

Pri autentickom pohybe ide o dialóg so svojim vnútorným svedkom. Ten, kto sa pohybuje (mover), je sledovaný aj vonkajším svedkom (witness), osobou, ktorej úlohou je vytvoriť bezpečné prostredie plné empatie, bez posudzovania a vlastných projekcií, byť tam pre pohybujúceho, v súcite a rešpekte, k osobe pohybujúceho sa, aj k samotnému procesu. V autentickom pohybe nejde len o to, ako pohyb prežíva ten, kto sa pohybuje, ale aj o to, čo sa deje vo vnútri pozorovateľa. Verbalizácia po skončení autentického pohybu premostuje skúsenosť tela do vedomia. Pri verbálnom zdieľaní rozpráva pohybujúci sa aj svedok v prvej osobe jednotného čísla v prítomnom čase, čo obom dovolí opätovný návrat k tomu, čo sa u nich v procese odohralo.

Autentický pohyb využívajú vo svojej terapeutickej práci mnohí tanečno-pohyboví terapeuti. Nové prístupy, spôsoby a možnosti využitia boli súčasťou programu samitu a účastníci si ich mohli vyskúšať počas workshopov, ktoré prebiehali počas celých troch dní. Rečníci prostredníctvom pripravených prezentácií zdieľali výsledky svojej terapeutickej práce, so zameraním na využívanie autentického pohybu.

Keďže išlo o workshopy, každý z prezentujúcich mal pre účastníkov pripravené praktické cvičenia, ku ktorým sme v závere každého workshopu diskutovali. Všetky workshopy prebiehali v angličtine, so simultánnym prekladom do čínskeho jazyka.

Workshopy, prezentácie, diskusie

Jednou z prvých prezentujúcich bola Šarka Bartušková, ktorá vyštudovala tanečno-pohybovú terapiu na Codarts University v Rotterdame. Vo svojej prezentácii hovorila o prínose autentického pohybu pre ňu samu, ako pre tanečno-pohybovú terapeutku v zácviaku, keď pracovala s klientkou s Korsakoff syndrómom. Jej slová „I can not be a therapist without being a witness“ silno rezonovali medzi účastníkmi a pre mňa osobne sú akýmsi mottom, ktoré ma vedie pri práci s klientami v mojej terapeutickej praxi.

„V autentickom pohybe, podobne ako v zene, opúšťame túžby ega, dávame priestor neurčitosti.“

Solo autentický pohyb

Ding Jie je tanečnou terapeutkou pôsobiacou v Číne. Študovala na Univerzite tradičnej čínskej medicíny v Šanghaji a v Inštitúte pre výskum QiGongu. Vo svojej prezentácii poukazovala na spojitosti medzi autentickým pohybom a zenom v kontexte čínskej kultúry. V zenovej meditácii, podobne ako v autentickom pohybe, sú vnútorné javy generované z prázdna. O vnútornom svedkovi hovorí ako o počiatocnom bode a destinácii súčasne. V autentickom pohybe, podobne ako v zene, opúšťame túžby ega, dávame priestor neurčitosti. Ako Ding tvrdí

„táto autenticita vedie k skutočnej pravde“. S veľmi zaujímavým konceptom založenom na autentickom pohybe prišla Olesya Bondareva, pôvodcom z Ruska, aktuálne pôsobiaci v Toronte. Olesya pracuje ako tanečno-pohybová terapeutka, okrem iného sa venuje aj tvorbe dokumentárnych filmov. Vytvorila samostatný koncept s názvom „Solo autentický pohyb“. Ide o autentický pohyb bez svedka, kde sa pohybujúci pohybuje sám, vo svojom bezpečnom priestore, pričom svoje zážitky a poznania zdieľa neskôr, v online prostredí, v uzavretej podpornej skupine ľudí, taktiež praktizujúcich Solo autentický pohyb. Tento spôsob môže vyhovovať sociálne izolovaným ľuďom, ktorí nemajú dostatok prostriedkov na terapiu, či inú psychologickú podporu. Môžu ho praktizovať doma, či v kancelárii, na dennej báze... Prostredníctvom zdieľania sa títo ľudia učia rozvíjať a udržiavať sociálne vzťahy. Solo autentický pohyb sa rozšíril hlavne počas covidovej pandémie. Malé skupinky vznikajú aj ako podpora pre imigrantov, utečencov, seniorov, menšiny, mladé mamičky, či pre utiahnutých introvertov. Olesya vo svojej prezentácii citovala jednu zo svojich klientok, ktorá hovorí: „Žijem na samote na odľahlom mieste a moji priatelia na internete sú jediní, ktorých vídam. Solo je pre mňa tanec so sebou a so svetom, v dobrej spoločnosti. V Solo mám možnosť precítiť svoju vlastnú vnútornú silu a slobodu“. Prof. Helen Payne vníma túto formu autentického pohybu ako dobrú alternatívu pre jednotlivcov napríklad v čase vojenských konfliktov, kedy je človek často odkázaný len na seba a na svoju vlastnú pomoc.

Prepojenie s prírodou

Prof. Helen Payne ale nebola len jednou z diskutujúcich účastníčok samitu. Jej workshop o autentickom pohybe v kontexte ekológie mal na samite veľký ohlas. Hlavnou myšlienkou je zapojiť do autentického pohybu prírodu, ktorej je človek prirodzenou súčasťou. Kde inde precítiť vlastnú autenticitu viac, ako v prírode. Helen vo svojej prezentácii poukázala na prepojenie s prírodou, z ktorej človek dokáže načerpať nové sily. Múdrosť prírody prirovnáva k múdrosť tela, ktoré v autentickom pohybe rozpovie, čo potrebuje povedať. V rámci workshopu sme si vyskúšali aj prácu v ex teriéri (kto chcel, mohol zostať v interiéri), kde sme si mali nájsť ľubovoľný prírodný predmet napríklad kameň, kvet, strom, ktorému sme v tichu, s otvorenými očami, počas desiatich minút venovali pozornosť. Cvičenie bolo veľmi silné, čo sa ukázalo pri zdieľaní a spätných väzbách. Pri meditácii, či pri autentickom pohybe v prírode, dokáže vnútorný svedok rásť a učiť sa od vonkajšieho svedka, ktorým je príroda okolo nás. Prof. Helen Payne je autorkou článku o prepojení s prírodou v súvislosti

s disciplínou autentického pohybu. Článok bol uverejnený v máji 2023 a je voľne dostupný na internete.

Budovanie odolnosti

Elyne Selu pôsobí v New Orleans, v USA, kde sa venuje klientom s chronickými ochoreniami. Autentický pohyb využíva ako nástroj na získanie prístupu k telesnej múdrosti pre budovanie odolnosti. Elyne v roku 2000 diagnostikovali sklerózu multiplex a prostredníctvom autentického pohybu sa učila byť so svojimi symptómami, vnímať a rozumieť potrebám svojho tela. Na základe týchto skúseností začala pracovať s ďalšími dvomi klientkami s rovnakou diagnózou, naviac v kombinácii s nespracovanou traumou z detstva. Mnoho ľudí s chronickým ochorením a traumou má malé povedomie o svojom tele a o jeho pocitoch. Prostredníctvom autentického pohybu zažívajú pacienti tieto pocity po prvýkrát. Autentický pohyb umožňuje pohybujúcim sa postupne, vo vlastnom tempe, rozvíjať somatickú gramotnosť, rozvíjať schopnosť vnímať vnútorné zmeny tela, interpretovať fyzické pocity v interakcii s poznaním a emóciami. Mnoho z týchto ľudí s chronickými ochoreniami zažíva pocit „byť viditeľný“ len v autentickom pohybe. Možnosť stretnúť ľudí s podobnými zdravotnými obmedzeniami posilňuje pocit bezpečia a ešte viac prehĺbuje účinok.

Online prostredie

Krátke videá z práce s klientom mali účastníci samitu možnosť vidieť vďaka prezentácii Susan Bauer z USA. Videli sme, že autentický pohyb pohybujúceho a jeho pozorovanie svedkom sú možné aj v online prostredí, obaja sa teda môžu nachádzať v úplne iných zemepisných šírkach. Každé stretnutie s klientom začína Susan krátkou spoločnou meditáciou. Potom je klient ešte pred samotným autentickým pohybom vyzvaný,

aby sa jednoduchým pohybom, gestom, zvukom, snažil vyjadriť, ako sa momentálne cíti. Všetci tento pohyb zopakujú. Jednoduchý terapeutický postup, s veľkým účinkom pre klienta, ktorý sa cíti prijatý a rešpektovaný. Susan s nami zdieľala svoje postrehy zo stretnutí s klientami: „Všimla som si, že pohyb, ktorý klient predvedie na začiatku, sa potom opakuje aj v jeho autentickom pohybe a to je aj pohyb, ktorý odkazuje na jeho najväčšiu tému“. Pri verbálnych zdieľaniach idú často klienti priamo k príbehu, namiesto toho, aby zostali so svojim pohybom a prežitkom z neho. Témy nastolené autentickým pohybom sú omnoho hlbšie ako okolnosti, pri ktorých vznikli. Zotrvať čo najdlhšie v hlavnom obsahu nevedomia, ktorý sa ukáže počas autentického pohybu, je veľmi cenná rada pre každého, kto sa venuje autentickému pohybu, či už ako pohybujúci sa alebo ako svedok. Ako vraví Susan: „ak sa dotknete jednej veci s hlbokým uvedomením, dotknete sa všetkého“.

Posledné vystúpenie Janet Adler

Najočakávanejším bodom programu samitu bolo online stretnutie s Janet Adler, ktorá je považovaná za zakladateľku disciplíny autentického pohybu. Počuť a vidieť Janet, jej rozprávanie o súcite a odpustení, bolo silným emocionálnym zážitkom pre všetkých zúčastnených. Spolu s ňou vystúpili aj lektorky autentického pohybu v USA a Kanade, editorky Bonnie Morrissey a Paula Sager, ktoré v knihe Intimita v prázdnote (Intimacy in Emptiness) zosumarizovali celoživotnú prácu Janet Adler. Samit bol venovaný Janet a jej profesionálnej ceste niekoľkých dekád, zhrnutých do spomínanej knihy. Tony Yu Zhou, zakladateľ Inspirees Institute v Číne, hlavný organizátor všetkých štyroch samitov vrámci World Arts & Embodiment Forum, o knihe povedal: „Táto kniha je oslavou a výzvou k ľudskosti

„Ak sa dotknete jednej veci s hlbokým uvedomením, dotknete sa všetkého.“

kryštalizovanej prostredníctvom hlbkej liečivej sily skrze autentický pohyb. V turbulentnom a polarizovanom svete je poukázanie Janet Adler na súcit, jasné vnímanie a stelesnené vedomie nevyhnutným a vzácnym darom pre našu globálnu komunitu“. Každý, kto videl Janet Adler prihovárať sa nám, účastníkom samitu, šíritelom disciplíny autentického pohybu, vnímal silu jej osobnosti, jej vnútorný pokoj a lásku, z každého slova, za každého úsmevu. Nik z nás vtedy netušil, že to bolo jej posledné vystúpenie. Naša učiteľka a mentorka Janet Adler zomrela 19. júla 2023.

Samit venovaný autentickému pohybu, vrámci World Arts & Embodiment Forum, bol úžasný a inšpiratívny. Priniesol nové pohľady, nápady a prístupy. Bol inovatívny a motivujúci k ďalšej práci a šíreniu disciplíny autentického pohybu. Dal účastníkom možnosť vytvoriť sieť, spojiť sa na celom svete, zdieľať a vidieť, ako tento drahocenný nástroj používať, v snahe pomôcť našim klientom vidieť, prijať a pochopiť.

**Autorka : Petra Scherhauser,
Dipl. tanečno-pohybová terapeutka**

Všichni víme, že v dnešní době mnohým dětem chybí pohyb a hlavně pestrost pohybu. Projekt „Pohybem ke zdraví“ nabídl dětem možnost vyzkoušet různé druhy a kvality pohybu formou dovednostně - praktických cvičení, psychomotorických pohybových her a nácvikem koordinovaných pohybů dle spirální dynamiky a jógy.

POHYBEM KE ZDRAVÍ

Místo projektu: Základní škola Lipůvka

Registrační číslo projektu: CZ.02.3
.X/0.0/0.0/18_063/0015905

Financováno: MŠMT, EU

Odborník: Světlana Škarohlíková, DiS., DT

Spolupracující pedagog:

Mgr. Markéta Skovajsová

Účastníci: děti mladšího školního věku,
1. až 3. třída, školní družina

Celkový počet lekcí: 40, 4 x 10 témat

Témata lekcí:

Interaktivní přednáška: Vývoj pohybu u člověka – od narození až ke stáří
Interaktivní přednáška: Zdravé držení těla versus vadné držení těla – od pravěku až po současnost

1. Lidské tělo – seznámení se s tělem v pohybu
2. Orientace a možnosti pohybu v prostoru
3. Pohyby zvířat a jejich podoba s lidskými pohyby
4. Pohybové hry zaměřené na dolní končetiny
5. Pohybové hry zaměřené na horní končetiny
6. Pohybové hry zaměřené na páteř a hrudní koš
7. Pohybové hry s pomůckami
8. Míče - nácvik koordinovaného pohybu s míči
9. Psychomotorické hry
10. Štafetové závody, opičí dráhy

Závěr: Test zdatnosti

Struktura lekcí – 45 min:

1. Volný pohyb (5 min) – příprava dětí k pohybu
2. Rozběhání (5 min) – vedený koordinovaný běh
3. Rozcvičení (10 min) – vedená rozcvička
4. Hlavní téma (15 min) – náplň dle tématu
5. Závěr, zklidnění (10 min) – protažení, terapie, péče o tělo, sdílení

Použité vyučovací metody:

Názorně demonstrační, dovednostně praktické,
Rudolf Laban – Labanova analýza pohybu,
Irmgard Bartenieff – Bartenieff Fundamentals,
Marian Chase – Bazální tanec,
Helen Payne – Kreativní pohyb a tanec,
Laura Sheleen – Symbolická tanečně-pohybová terapie,
Schott-Billmann – Primitivní exprese,
Marie Blahůtková – Psychomotorika,
Lenka Kazmarová – Spiral Dynamik,
Renate Lauper – Dítě v pohybu od hlavy až k patě,
LTV, základy atletiky a jógy.

Test zdatnosti:

1. Stoj na jedné noze – výdrž
2. Předklon až na zem
3. Lezení po čtyřech
4. Dřepy do minuty
5. Běh pozpátku
6. Žabáci
7. Stojka, hvězda, opora o HKK
8. Běh do kopce
9. Žebřík na čas
10. Hod na cíl – počet zásahů

Vybraná cvičení:

Buňky a živý organismus

Účastníci se pohybují volně po prostoru, představují si, že jsou každý zvlášť jedna buňka:

- a) Pohybují se, jak sami chtějí.
- b) Pohybují se dle pokynu: rychle, pomalu, klidně, chaoticky, vesele, naštvaně, zrudně, unaveně, smutně, buňky spí, odpočívají, sedí, leží, atd.
- c) Při pohybu se potkají s jinou buňkou – pozdraví se, dotknou se, obejmou se, pohrají si spolu, něco spolu vytvoří.
- d) Takto se potkají 3, 4, 5 a více účastníků, až se spojí celá skupina v jeden celek – živý organismus. Společně dýchají a pohybují se.

Variace:

Děti si samy vytvořily svou hru, jedna buňka je „Corona-virus“ a při setkání s druhou buňkou se přenese infekce. Nemocné buňky si lehnou na zem. Určení doktoři léčí nemocné buňky. Vyhraje Corona-virus nebo doktoři?

Lidské tělo

Účastníci jmenují části lidského těla, která znají.

Účastníci jmenují části těla, které mají rádi.

Účastníci rozpohybují jmenované části těla.

Účastníci se dotknou jmenovaných částí těla.

a) Na svém těle.

b) Na kamarádově těle po jeho souhlasu.

Účastníci si vyzkouší různé druhy doteku: jemný dotyk, silnější dotyk, tření, hnětení, tepání a masáž.

*„Zážitky z kreativního pohybu ve skupině a možnost vyjádření se vlastním tělem při náhodně vzniklých situacích vedou děti k hlubšímu sebepoznání, sebechápání i sebe-rozvoji.“
S. Škarohlídková*

Reflexe odborník:

Základem lekcí Projektu „Pohybem ke zdraví“ se stala tanečně-pohybová terapie. Společně jsme prozkoumali prostor, kde se tělo pohybuje, s kým nebo čím se pohybuje, a jak se pohybuje. Vyzkoušeli jsme pohyby zvířat, vývoj pohybových schopností člověka od narození až po stáří, ale i zdravé a efektivní držení těla ve stoji, v sedu, při chůzi, běhu i různé lokomoci.

Nejvíce děti bavily hry s míči, s padákem, šátky, různé druhy opičích drah, štafetové závody, honičky a soutěže. Na závěr projektu jsme zařadili Test zdatnosti. Všechny děti se aktivně a radostně zapojily do vybraných úkolů, které splnily dle svých možností velmi obstojně. Níže přikládám test, který si můžete vyzkoušet i Vy.

Projekt „Pohybem ke zdraví“ ukázal, jak důležitou roli hraje pohyb v životě dětí. Zážitky z kreativního pohybu ve skupině a možnost vyjádření se vlastním tělem při náhodně vzniklých situacích vedou děti k hlubšímu sebepoznání, sebechápání i seberozvoji. Jsou velmi důležité pro růst a zdraví dítěte.

Světlana Škarohlíková, DiS., DT

Reflexe pedagogové:

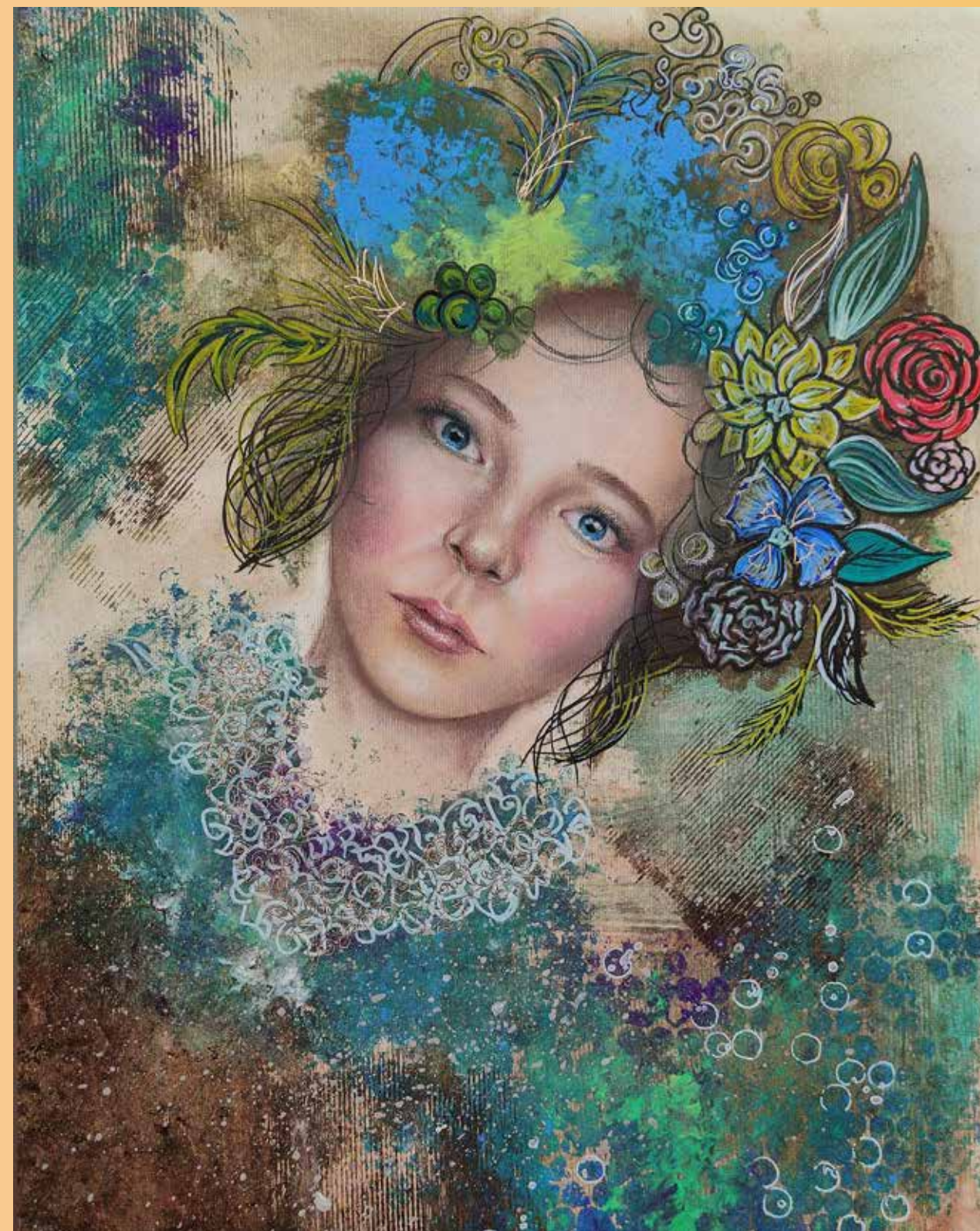
Projekt „Pohybem ke zdraví“ byl přínosem jak pro účastníky, tak pro mě jako pedagoga. Lekce probíhaly hravou a zábavnou formou, která účastníky velice bavila. Každá lekce byla zaměřena na určitou část těla a byly zařazeny k tomu vhodné pomůcky. Velice se mi líbila různorodost a časté střídání činností, které lektorka vhodně zařazovala a přizpůsobovala podle schopností účastníků.

Pohyb a správné držení je pro děti velice důležité, proto jsme ráda, že jsme se mohli projektu zúčastnit.

Marie Baláčová

Projekt Pohybem ke zdraví nám obohatil program školní družiny o milou zkušenost, že řízené cvičení nemusí být jen dřina. Pod odborným vedením vždy usměvavé Světlany Škarohlíkové si děti, ale i vychovatelky, mohly prožít radost z pohybu. Velkou měrou k tomu přispělo používání různých cvičebních pomůcek. Velký přínos pro zdravý pohyb u dětí spatřuji při sestavování programu v zaměření ne na výkon ale na prožitek. Děkuji za tuto zkušenost.

Mgr. Markéta Skovajsová

Hojnost

AUTORKA: MARTINA ZÍKOVÁ

LEGISLATIVNÍ PROCES V UMĚLECKÝCH TERAPIÍCH

AKTUÁLNÍ SITUACE

MAUT - Mezinárodní asociace uměleckých terapií se podílí na vzniku profesí arteterapeut, muzikoterapeut, dramaterapeut a tanečně – pohybový terapeut. V prosinci 2023 naše asociace opětovně poctivě pracovala na možnosti, aby umělci terapeuté byli ukotveni v zákoně. Zatím tomu tak bohužel není a žádný zákon, ani závazný předpis nestanovuje, kdo je a kdo není arteterapeut, muzikoterapeut, dramaterapeut, tanečně – pohybový terapeut.

Naše snažení na poli legislativním i odborném se setkává se vstřícným přijetím jak u dalších odborných a profesních společností a organizací, které působí v uměleckých terapiích, tak u dalších příbuzných oborů v rámci mezirezortního působení.

Očekáváte, že MAUT bude prezentovat pouze svůj návrh, co musíte splnit proto, abyste byli kvalifikováni jako umělci terapeuté? Budete hledat na našich webových stránkách informaci, že jediné tím, že budete našimi členy, můžete dosáhnout profesního členství – tedy být podle nás kvalifikováni? Očekáváte, že Vás budeme zavazovat pouze k členství v naší asociaci, abyste naplnili profesní standardy ze zahraničí? Myslíte, že půjdeme cestou, která bude uznávat pouze vzdělávací akce, které budou garantovány pouze naší asociací? Nebo se budeme dokonce veřejně distancovat od profesních kurzů,

akcí a vzdělávání jiných kolegů?

Tento přístup od MAUTu neočekávejte! Na rozdíl od asociací, které zavazují k nutnosti členství pouze u nich a svůj návrh považují za nejlepší a jediný, naše myšlenka je jiná: MEZIREZORTNÍ a MEZIOBOROVÁ SPO-LUPRÁCE.

MAUT má svůj profesní návrh ukotvení uměleckých terapií v zákoně, ale respektuje mezirezortní diskusi, naslouchá názorům jiných asociací a organizací a ačkoli máme největší členskou základnu v ČR aktivně propojenou se zahraničím, jsme otevřeni mezirezortní diskusi a nikdy nezavazujeme pouze ke členství v MAUTu nebo k nutnosti garancí akcí pouze našimi odborníky. Z našeho pohledu jsou dané snahy, které je možné vidět v jiných asociacích neetické, manipulativní a podle nás svědčí o tom, že získat členskou základnu je pro tyto asociace velký problém a uchylují se pak k různým cestám, jak základnu uměle rozšířit pod vnímatelnou hrozbou – buď u nás, nebo máte smůlu – jinde to nepůjde.

MAUT si profesionálů v oboru, studentů i laické veřejnosti, která se o dění v uměleckých terapiích zajímá, váží. Jste všichni pro nás velkou inspirací a každý námět, nápad, myšlenka, impulz nebo i konstruktivní kritika je pro nás motivací v naší činnosti pokračovat a neustále ji zlepšovat.

“

Vymezení naší činnosti je stabilní – víme kam směřujeme, máme od počátku stanovenou vizi i misi a v profesních otázkách máme ujasněnou terminologickou identifikaci – včetně např. názvu UMĚLECKÉ TERAPIE. A to není málo – podívejte se do historie jiných kolegů, kteří ani dostatečně nevymezili svůj postoj, terminologické zázemí, neustále mění název pro terapie – nejprve expresivní, pak kreativní, později kreativní umělecké. A my se jen díváme na stav, který zřetelně směřuje k našemu původnímu a logickému názvu UMĚLECKÉ TERAPIE. Máme důkazně a terminologicky vymezené pole UMĚLECKÝCH TERAPIÍ a PSYCHOTERAPIE, podílíme se na mezinárodních MAUT - Mezinárodní asociace uměleckých terapií se podílí na vzniku profesí arteterapeut, muzikoterapeut, dramaterapeut a tanečně – pohybový terapeut. V prosinci 2023 naše asociace opětovně poctivě pracovala na možnosti, aby umělci terapeuté byli ukotveni v zákoně. Zatím tomu tak bohužel není a žádný zákon, ani závazný předpis nestanovuje, kdo je a kdo není arteterapeut, muzikoterapeut, dramaterapeut, tanečně – pohybový terapeut.

Naše snažení na poli legislativním i odborném se setkává se vstřícným přijetím jak u dalších odborných a profesních společností a organizací, které působí v uměleckých terapiích, tak u dalších příbuzných oborů v rámci mezirezortního působení.

Očekáváte, že MAUT bude prezentovat pouze svůj návrh, co musíte splnit proto, abyste byli kvalifikováni jako umělci terapeuté? Budete hledat na našich webových stránkách informaci, že jediné tím, že budete našimi členy, můžete dosáhnout profesního členství – tedy být podle nás kvalifikováni? Očekáváte, že Vás budeme zavazovat pouze k členství v naší asociaci, abyste naplnili profesní standardy ze zahraničí? Myslíte, že půjdeme cestou, která bude uznávat pouze vzdělávací akce, které budou garantovány pouze naší asociací? Nebo se budeme dokonce veřejně distancovat od profesních kurzů, akcí a vzdělávání jiných kolegů?

Tento přístup od MAUTu neočekávejte! Na rozdíl od asociací, které zavazují k nutnosti členství pouze u nich a svůj návrh považují za nejlepší a jediný, naše myšlenka je jiná: MEZIREZORTNÍ a MEZIOBOROVÁ SPO-LUPRÁCE.

MAUT má svůj profesní návrh ukotvení uměleckých terapií v zákoně, ale respektuje mezirezortní diskusi, naslouchá názorům jiných asociací a organizací a ačkoli máme největší členskou základnu v ČR aktivně propojenou se zahraničím, jsme otevřeni mezirezortní diskusi a nikdy nezavazujeme pouze ke členství v MAUTu nebo k nutnosti garancí akcí pouze našimi odborníky. Z našeho pohledu jsou dané snahy, které je možné vidět v jiných asociacích neetické, manipulativní a podle nás svědčí o tom, že získat členskou základnu je pro tyto asociace velký problém a uchylují se pak k různým cestám, jak základnu uměle rozšířit pod vnímatelnou hrozbou – buď u nás, nebo máte smůlu – jinde to nepůjde.

MAUT si profesionálů v oboru, studentů i laické veřejnosti, která se o dění v uměleckých terapiích zajímá, váží. Jste všichni pro nás velkou inspirací a každý námět, nápad, myšlen-

ka, impulz nebo i konstruktivní kritika je pro nás motivací v naší činnosti pokračovat a neustále ji zlepšovat.

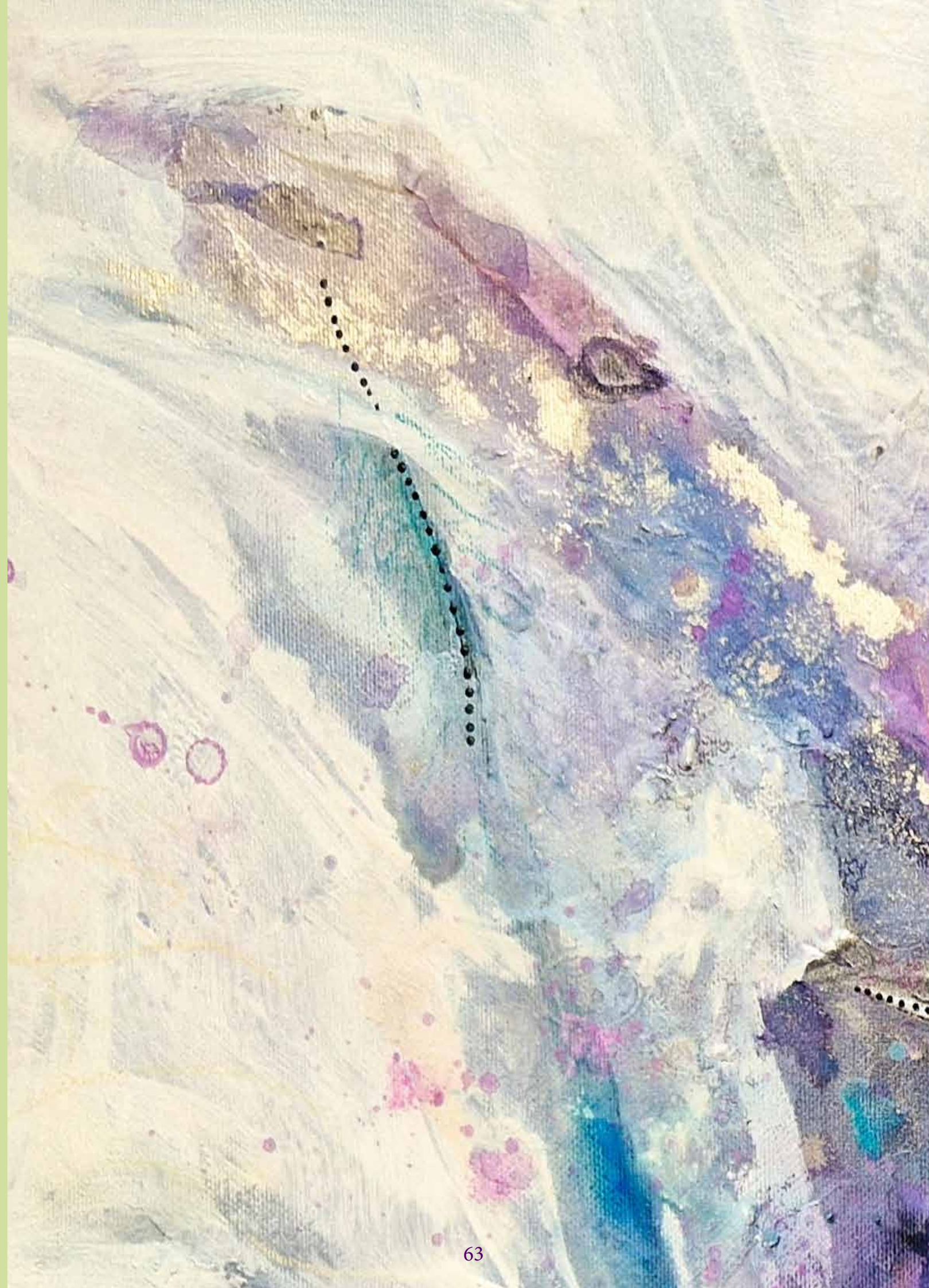
Vymezení naší činnosti je stabilní – víme kam směřujeme, máme od počátku stanovenou vizi i misi a v profesních otázkách máme ujasněnou terminologickou identifikaci – včetně např. názvu UMĚLECKÉ TERAPIE. A to není málo – podívejte se do historie jiných kolegů, kteří ani dostatečně nevymezili svůj postoj, terminologické zázemí, neustále mění název pro terapie – nejprve expresivní, pak kreativní, později kreativní umělecké. A my se jen díváme na stav, který zřetelně směřuje k našemu původnímu a logickému názvu UMĚLECKÉ TERAPIE. Máme důkazně a terminologicky vymezené pole UMĚLECKÝCH TERAPIÍ a PSYCHOTERAPIE, podílíme se na mezinárodních výzkumech, mezinárodně uznávaní odborníci naší asociace působí v rámci odborné veřejnosti, z per daných odborníků vycházejí odborné články, studie i knihy, pracujeme pod supervizí a naši supervizoři aktivně a úspěšně působí v tuzemsku i zahraničí, jsme členy evropských i světových profesních konfederací. Zajímáme se o osvětu a vzdělávání, spolupracujeme se vzdělávacími institucemi, které akreditovalo MŠMT nebo MPSV a jsou kontrolované státem, tedy podléhají určité kontrolní činnosti a musí mít odbornou úroveň, která je sledovaná. Mezi absolventy těchto podporovaných institucí patří již hojně zastoupený titul DT – diplomovaný terapeut s platností ve všech státech EU. Naše činnost je kontinuální, odborná, názorově pevná, ale otevřená odborné diskusi i podnětům z řad laické veřejnosti.

Členové MAUTu mají často i členství zdarma – např. podpora studentů v instituci akreditované MŠMT – Akademie Alternativa s.r.o. – www.akademiealternativa.cz. A členské po-

platky v naší organizaci pro jiné skupiny jsou symbolické – lidé v MAUTu umějí získávat prostředky pro chod organizace jinak než z pravidelných a často vysokých členských příspěvků. I časopis Umělecké terapie vydáváme zcela zdarma. MAUTu se jedná o názorovou jednotnost, spolupráci a pozitivně vymezené pole v oblasti uměleckých terapií.

„Klienti a pacienti nás potřebují, pojdme spojit síly a najít společnou řeč.“

Nenechte se zmást z našeho pohledu agresivním jednáním asociací, které neuznávají jiné názory a pod rouškou neziskové organizace coby spolku vytvářejí obraz tvrdého business světa, který se nestydí ani nedodržet např. písemně sepsané dohody. Tomuto způsobu tvorby image se odborně říká: „Falešná strategie“. A již slovo falešná napovídá mnohé... Nenechte se zmanipulovat, že budete kvalifikovaní jako arteterapeuté, muzikoterapeuté, dramaterapeuté, tanečně – pohyboví terapeuté tím, že splníte podmínky nějaké asociace! Nebo dokonce, že musíte být členové pouze jedné konkrétní! Nenaskočte na hru těch, kteří se o dané snaží – tyto snahy už tu byly – v roce 2012, kdy se některé asociace snažily prosadit dokonce do zákona monopolní postavení, kdy jen ONY budou udávat krok a všem budou nadřazení. A nevyšlo jim to! Naopak! Ti, co v dané věci těmto snahám pomáhali, měli hodně práce, aby obhájili své názory a pozice. Nenechte se manipulovat, nahnat si strach a podlehnout jednání, které není uzákoněné. Stejně, jako jste obezřetní proti prodejčům „Šmejdům“, buďte opatrní i v terapeutické oblasti. A že byste v této oblasti

ČASOPIS UMĚLECKÉ TERAPIE

Vydání č.7, rok 2024

Autor: Asociace MAUT

Šéfredaktorka: Mgr. Janka Pappová, DT

Redakční rada: Mgr. Marie Beníčková Ph.D.,DT

Mgr. Eva Hegarová, Ph.D., DT

Mgr. Tomáš Beníček, DT

Mgr. Petr Škranc, DT

Grafická úprava: Aneta Garčicová

